

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.716 929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánsági zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő, Felelős szerkesztő Jámor Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1932 aug. 4.

5692. ÉV AB 2. **XV. ÉVF. 175. SZÁM**

Szabad választás — szabad botrányok

Még jóformán meg sem alakult az új parlament, de máris zajos botrányoktól visszhangzik a képviselőház kupolája. Tettelegességre még nem került sor. De a szidalmak zótárát már az első ülésen kimerítették a nemzet képviselői. Es ez csak a bevezetés.

A liberálisok és a kormány közötti feszültség, Lupu zabolátlán vehemenciája, a jobboldali szélsőségek fékezetlen terrorja csak a következő ülésekre ígérnek igazán épületes látványosságokat. Mondanunk sem kell, hogy az ország készséggel lemond erről a mindennapi cirkuszról.

A választások szabadsága a tényleges parlamentarizmusnak és nem kosmai hangulatok és jelenetek rendezésének volt az előfeltétele.

Nem a szenvedélyek lobogását, hanem pozitív alkotó munkát vár az ország az új parlamenttől. A botrányok súlyos szűz erkeket emésztnek fel és senki semilyen hasznukat nem látja.

A mai idők mindenkitől megtakarításokat követelnek.

A hónapok mondjanak tehát le erről a költséges és kellemetlen passzióról.

Operettországok komoly háborúja

Délamerikában van egy olyan csomó ország, amelyeknek furcsa nevük pusztán említések az embernek operettkirályok, operett köztársasági elnökök és operett-népek jutnak eszébe, Paraguay és Bolívia kétségkívül eme országok közé tartoznak.

Ezek az országok azok, amelyekben nem veszik komolyan sem az államot, sem az államot jelentő népet, legfeljebb a klikk-főnökök veszik komolyan az államkasszákat, amelyet rendszerint kifosztanak, vagy a puccstábornokokat, akik mindig készek arra, hogy egy-egy kis, ilyen vagy amolyan színezetű államcsinyt — jó pénzért — megrendezzenek.

Egyet azonban, úgy látszik, Paraguayban és Bolíviában is komolyan vesznek. Komolyan veszik a sovánisza örületet és a vele együttjáró háborus maszlagolásokat.

Ez a maszlag most véres gyümölcsöt készült teremteni. Paraguay és Bolívia honfiai a határokról vonulnak, hogy egymást a dicsőség nevében hulladombokká magasztalják.

Nem csoda. Ők még nem ismerik a háborút, mert nem vettek részt a világháború mészárlásaiban. Fantáziájuk még éppúgy parádénak látja a háborút, mint annakidején Európa megtévesztett tömegei látták.

Reméljük azonban, hogy rövidesen ők is megismerik a hadak istenének igazi arcát. És akkor talán jobb észre térnek.

A legújabb emigráció

Thomas Mann, Heinrich Mann, Erich Remarque és Einstein professzor kíváncsiorolni készülnek Németországban.

A zsidó Einstein három évtizeden keresztül több dicsőséget szerzett német hazájának, mint az összes többi német tudós együttvéve. Jelentősége — német viszonyok között — csaknem a Gotheével vetekszik.

Thomas Mann, mint a haladó német polgárság világhírű költője nemrégiben Nobel-díjat nyert.

Remarque közelállott ahhoz, hogy a béke Nobel-díját elnyerje.

Heinrich Mann szintén világhírnevet szerzett pompás irásaitól és becsületet a német szellemiség elismert fejlettségének.

A német haza bőven nyújtotta az elismert fenti kiváló fiainak, sőt anyagi tekintetben is azt az anyagi maximumot biztosította számukra, amit az erkölcsi maximum mellé megadhatott.

Dicsőség, elismerés, pénz hiánya tehát semmiesetre sem képezhetik a német szellemiség kiváló reprezentánsait, hogy Németországot elhagyják, azt a földet,

Az angol sajtó szerint Papen kormánya feltétlenül helyén marad

A nácik továbbra is igényt tartanak a kancellári székre

Baloldali lapok szerint Papen távozik, mert a centrum nem akarja tovább túrni. A centrum valódi középpárttá szerveződött át. Hindenburg a jövő hét folyamán tér vissza Berlinbe

Berlin, augusztus 3. Hindenburg elnök a jövő hét folyamán visszatér a német birodalmi fővárosba. Politikai körökben erre az időpontra várják a birodalmi kormány megfelelő újjászervezését is.

Ezzel kapcsolatban baloldali körökből származó híradások szerint Papen közelebről vissza fog lépni és Párizsba megy német nagykövetnek, mert a centrum nem szívesen látja a kancellári székben. Hoesch párizsi német nagykövetet Londonba nevezik majd ki Neurath jelenlegi birodalmi külügyminiszter, volt londoni német nagykövet üresen hagyott helyére.

Nem tartják vitásnak, hogy Schleicher hadügyminiszter továbbra is megmarad a hadügyminisztérium élén,

még abban az esetben is, ha honorálják a nemzeti szocialista párt azon követelését, hogy adják át nekik a kancellári és a birodalmi belügyminiszteri méltóságot. Erre az esetre Gregor Strasser nemzeti szocialista vezér kancellárságát kombinálják, mert Hitler maga nem kíván birodalmi kancellár lenni.

Egyébként a nemzeti szocialista hírszolgálat cáfolja a francia lapok azon értesülését, hogy a nemzeti szocialista párt vezetőségi üléséből ultimátumot küldöttek volna a birodalmi kormány-nak.

Schleicher szabadságon

Berlin, augusztus 3. Von Papen birodalmi kancellár egy hetes szabadságot vett igénybe.

Egyidejűleg Schleicher tábornok birodalmi hadügyminiszter is elhagyta Berlint s csak a jövő héten tér vissza hivatalába.

A lapok kormányhoz közelálló helyről

ahol születtek, ahol pályájuk magasba ivelt s a német határokon túl világi méreteket öltött.

Es mégis érthető, ha kivándorolnak. Érthető, ha Einstein és Remarque Svájcba, Thomas Mann és Heinrich Mann pedig Amerikába vándorolnak.

Érthető pedig azért, mert Németországban ma tizenhárom és félmillió olyan embernek csufolt kétlábu élőlény van, akik Hitlerre adták le szavazatukat, akik így önkéntes vallomást adtak le amellett, hogy halálos ellenségei minden komoly szellemiségnek.

Ez a sötéredő nem szellemi téren akarja reprezentálni a német „kulturát” és „civilizációt”, hanem a bestialitás, a szellemi alacsonyrendűség, a zürzavar, a korlátoltság és a szabaddalra eresztett vadállati indulatok vonalán.

Tekintettel a tömegek alacsony szellemi színvonalára, még Németországban is, elhiszük, hogy a tizenhárom és félmillió hitlerista szavazónak sokkal jobban tetszenek Hitler frázisai és tökféjú handabandázásai, mint nagy tudósainak és írói

VILÁG TÜKRE

A hallhatatlan demokrácia

Írta: Heinrich Mann

A tizenkilencedik század egész folyamán a szabadságot és az emberi jogokat kihirdették és törvénybe iktatták, majd harcot indítottak ellenük, védelmükre keltek, a jogok elbuktak, hogy újból visszahódítsák őket.

Annyi nemzedék harca, gondolkodók törekvései, az egyetemességnek a szenvedés örök és felejthetetlen deliriumában szentesített ragaszkodása a jogokhoz és a szabadsághoz bizonyítja azoknak elsőrendű fontosságát. Az eszmények, amely felé mi és ősünk erkölcsi létünket irányítottuk, ezek voltak:

1. Nemzeti szabadság. Magában foglalja mindenekelőtt a nemzet biztonságát minden, határain belül megnyilvánuló erőszakosság ellen. Ez a nemzeti szabadság tagadhatatlan lényege, ezzel szemben a nemzetnek más országgal szembeni függetlensége csak ötven év óta él a köztudatban a mai értelmezésben. Azelőtt Bajorország független volt Németországtól, még régebben Németország független volt Európától.
 2. Az egyén szabadsága. Két dolgot jelent: az egyén semmilyen önkényes akaratnak nincs alávetve, azt teheti, amit akar, de természetesen oly mértékben, hogy másnak ne ártson.
 3. A törvény és az állam előtti egyenlőség. Az állam részére csak polgárok léteznek. Nem ismer osztályokat, pártokat, fajokat. A törvény csak jogalanyokat ismer, pártokról, osztályokról, fajokról nem tud.
 4. Az állam ügyeiben és a törvények elkészítésében való részvétel a passzív vagy aktív választójog segítségével, a pártok és a parlament révén.
 5. Az a jog és szabadság, hogy bárki beszédben, írásban szabadon fejthesse ki véleményét.
 6. A jog, hogy bárki kutatásokat eszközölhessen és a nyilvánossággal közölhesse azok eredményét.
 7. A művészet szabadsága és a művészetek szabad terjesztése.
 8. A szociális jogok. Az a jog, hogy azok érdekében csoportosuljunk, akik gyengék. Gazdasági nyelven: a gyermek joga, hogy kiméjjék, az agg joga, hogy étkezhesen és legyen hol laknia.
 9. Az élet joga, mint az összes jogok és szabadságok alapja. A nemzet joga, hogy örökösödjen felette, az egyén joga, hogy a nemzet keretén belül biztonságban éljen.
- Mindez rendkívüli fontossággal bír. Ezeket az elemeket úgy tekintik, mint a destrukció, a háború, az elnyomatás, a szolgaság, a lealacsonyítás, az élet megvetése elleni ellenállás erős várait. Igaz az is, hogy mindezeket a szabadságokat és jogokat soha teljesen nem érte el az emberiség. Jussanak csak eszünkbe a szociális jogok, amelyeknek bennünket az egyenlőség paradicsomába kellett volna elvezetni, hol nincsenek nagyon gazdag és nagyon szegény emberek. Ezt nem tudtuk elérni. Maga az élet naponként követeli, hogy megvédjék, ha meg akarjuk tartani. Ugyanez a helyzet a szabadságoknál is. Ezért is követelnek több harcot, mint kötelességet a társadalom irányában. A demokrácia, mint az élet tükre, alapjában véve sulyosan szenved kötelezettségei és társadalmi kötelekei alatt. A mások életére való örökösödéssel kezdődik és végződik minden egyes egyén részére azzal a joggal, hogy gondolkodhat,

padorsból...
tosanira...
ereke...
Codreanu
Manciu
jban és...
ette alig...
Ghitescu...
Vaida...
akít per...
a több...
erdélyiek...
atásáról...
amelyek...
megvát...
csináltak...
trafikálok...
országot...
löttünk és...
zel lebuló...
ogy új ge...
gyrománia...
ezt az új...
em talál...
liberális...
tunk Bu...
arasztonál...
cauzino és...
mások a li...
egati men...
magunkat...
parasztok...
ába. Maguk...
ötvenezer...
k felszaba...
kutájával...
Lupu így...
em a gazda...
fel a libe...
hogy az er...
kintették az...
elmondja...
a Iorga-kor...
okat kezdett...
eg hallgatni...
an a hallga...
bukása után...
rtak hallani...
nak be kell...
ok szabadok...
elkükben ér...
panaszokat...
lament igaz...
bírálni...
ak biztosítá...
át pártjának...
engedte a leg...
közbeszólás...
szövegnem...
álló csöcse...
Lupu követ...
a sértő szót...
Vaidával, aki...
hogy sérteni...
l beszélt, ha...
ól, de ha Lu...
y visszavonja...
a többé!...
ok panasza...
ok a liberá...
oguk panasz...
100 százalé...
em érni. Az er...
a nemzeti pa...
tarescu refle...
szel a kamara...
rt.
Lapkiadó B...
trada Baron L...
Telefón 3-77

megértheti a társadalmat és teljes felelőssége tudatában vállalhat annak keretén belül szerepet.

A demokrácia iskola sok osztállyal. Ebben az iskolában nem mindenki jó tanuló, van a tanulók között nagyon sok olyan, aki kivételesen rossz előmenetelt tanúsít. Nem történhet meg azonban mindennap az, hogy a rossz tanulók az iskola felgyújtásával szórakozzanak. Ma pedig körülbelül ez történik Németországban. Tűzvész akarnak támasztani, hogy ne kelljen tanulniok és közben agítálnak, zavarokat szítanak és politikai ellenfeleik szabadságjogait támadják meg, mintha ezek nek a szegény fiatalembereknek egyáltalában lehetnének politikai ellenfeleik.

— Fűtülünk a szabadságra! — Nem kell ezen megütközni. Szónokai a rádió útján közlik a világgal: Megvetjük az intellektuális gondolatot.

Büszkeségük az, hogy a toranünnepélyeken kitűnő osztályzatot kapnak. Diszlepszis, katonás üdvözlések, hurrázás kórusban, vak engedelmesség. Azt hiszik, hogy így elérhetnek valamit. Ez azonban nem elég. Amikor valaki rossz tanuló, egy nap mégis csak el kell távoznia az iskolából. Az iskola marad és kiküszöböli magából a tehetségteleket.

A demokrácia oly valóság, amelyet sohasem lehet eltüntetni a világból. Maga az élet. Maguk a fasiszták is demokráciát és legfeljebb fogalomzavarban szenvednek, amikor önmagukat mondják a demokrácia egyedüli képviselőinek. Meg kell azonban egyezniük. Kötelességeinkről és a társadalommal való kapcsolatainkról úgy szerzünk tudomást, ha a társadalom jogait és szabadságait megismerjük. Lehetséges legyen, hogy egy nép, mint például a német, az élet rossz tanulóit kövesse és tartsa az élet és a világ rugáit mind addig, míg az alsó osztályokban újból meg kellene ismételnie azt, amit tanult.

Az élet jó és okos gyermekei, Németországban, mégis csak erősebbek. Ezért hisszük, hogy szívükön fogják viselni azt, hogy megmeneküljenek a legrosszabbtól.

Ujdonság! Ujdonság!

JOSEPH ROTH

HIQB

c. regénye.

Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tűzéval és mélységével, mint Joseph Roth „Hiqb” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Könyvkészletünk kiárusítása miatt

olcsó hetet

rendez az Uj Kelet könyvosztálya.

Fél és harmadáron

adjuk a modern irodalom legkiválóbb alkotásait. Értékes, fűzött állapotban lévő könyvek darabonként 35 lej.

Földi Mihály: Hamlet királykisasszony. Révész Béla: Egyedül mindenkivel Szomorú Dezső: A mennyei küldönc. France Anatol: Hátrahagyott írásai Darabonként 50 lej:

Ibanez: Meghódított tenger.

Ibanez: Mindenki asszonya.

Benjamin: Egy regényes élet.

Zola: Thereze Raquin.

Kodolányi: Szakadékok.

Heltai: Irók, színésznők.

Pourtales: Liszt Ferenc élete

Pirandello: Forog a film.

Pásztor: Tolsztoj tragédiája.

Dumas: A fekete tulipán.

France Anatol: Az istenek szomjaznak

Twain Mark: 1,000,000 fontos bankó.

Zola: Pascal orvos.

Rendőri karhatalommal akartak árverést tartani egy aradi ügyvédnél

Félóránként tűzött ki árverést az adóhivatal

Arad, augusztus 3. Kinos incidens játszódott le ma délelőtt egy Aradon általános ismert előkelő ügyvéd lakásán. A kora reggeli órákban megjelent az adóhivatal végrehajtója, hogy az ügyvéd közel 41 ezer lejt kitevő adóhátralékát beinkasszálja. Az ügyvéd azonban, amidőn megtudta miről van szó, ajtót mutatott a végrehajtónak és távozásra szólította fel. A végrehajtó jelentést tett az esetről az adóhivatal főnökének, aki nyomban érintkezést keresett a rendőrhatalommal és karhatalom kirendelését kérte a végrehajtó mellé. Egyben pedig utasítást adott, hogyha az ügyvéd ajtaja zárva lenne, hívassanak lakatost és azzal nyitassák föl a lakást, az árverést pedig minden körülmények között tartsák meg.

Az adóhivatali főnök utasítása alapján az adóhivatali végrehajtó valóban karhatalommal jelent meg az ügyvéd lakásán, aki azonban közben meggondolta magát és megjelent az adóhivatalnál, ahol sikerült kieszközölnie né-

hány napi haladékat.

A szigorú behajtási utasítás alapján az adóhivatal a mai napon félóránkénti időközben tűzött ki árverést, úgy, hogy többek között délelőtt kilenc ügyvéd, délután pedig négy kereskedő került volna sorra. Az árverést azonban egyik helyen sem tartották meg, mert az adóhátralékokat mindegyik helyen kiegyenlítették. A holnapi nap folyamán 13 aradi ügyvédnél tűzött ki árverést az adóhivatal, közöttük egy olyan ügyvédnél is, aki valamikor előkelő pozíciót foglalt el Arad társadalmában és akinek irodája ma annyira rosszul megy, hogy naponként száz lejt sem képes megkeresni.

Valószínű, hogy az adóhivatal vezetői a leghumánusabb álláspontra helyezkednek a középosztály eme hajótöröttjeivel szemben, akik önhibájukon kívül kerültek abba a helyzetbe, hogy még a megélhetéshez szükséges falat kenyeret is csak a legnagyobb nehézségek árán tudják előteremteni.

Fantasztikus hírek Hitler származása körül

Hitlernek tulajdonképpen Hula a neve? A nácivezér egy máhrisch-ostraui zsidó koldus leszármazottja?

Berlin, augusztus 3. A választási harcok sok szenzációja között nem a legutolsó helyet foglalja el az a „leleplezés”, amely Hitler Adolfról, a nemzeti szocialisták vezérével megállapítja, hogy — cseh. Hitler ellenségei ugyanis mindenképpen azon igyekeznek, hogy a nácivezért lehetetlenné tegyék és ezt akarták elérni azzal is, hogy az utolsó pillanatban kirukkoltak a nagygyűléssel: Hitler neve tulajdonképpen Hula és a csehországi Domazlice községben született. Hitler ellenségei ezt az állítást mindenképpen fentartják és azt hangoztatják, hogy ezt az anyakönyvből sikerült megállapítaniok. Természetes, hogy Hitler se hagyta annyiban a dolgot és a leghatározottabban tiltakozott a Hula név ellen és kijelentette, hogy ő nem Domazlicében, hanem az osztrák-bajor határon, Braunnauban született 1889. április 20-án. Apja ugyanis Braunnauban teljesített szolgálatot, mint osztrák vámtisztviselő. Érdekes, hogy Hitler ellenfelei ennek dacára is fentartják az állításukat és

teljes határozottsággal rámutatnak, hogy Hitler cseh származású, még ha Braunnauban született is.

Kétségtelenül még fantasztikusabb és éppen azért talán még érdekesebbek azok a kombinációk, amelyek Hitler zsidó származása körül támadtak. Többek között az egyik kombináció abból indul ki, hogy Hitler Csehországból származik. Eszerint Mährisch-Ostriban a múlt század vége felé egy Lengyelországból bevándorolt Hitler Mózes nevű fuvaros telepedett le. A hír szerint, amely elég fantasztikusan hangzik, Hitler Mózes, aki elhagyta első feleségét, összeköltözött valami feslett életű nővel, majd megvakult s élete vége felé koldulásból tengette életét. Sok gyermeket hagyott hátra, akiket azonban se neveltetni, se mesterségre tanítani nem tudott. Állítólag a pozsonyi gettóban is él egy tanu, aki minduntalan erősit, hogy a nagy karriert befutott Hitler Adolf nem lehet más, mint ennek az ágrólszakadt koldusnak a leszármazottja.

A palesztinai helyzet határozott javulását állapította meg az Actions Comité

Megszűntek a Passfield által előidézett nehézségek: az új palesztinai kormányzó örvendetesen objektív. A revizionisták élesen támadták az angol kormányt

London, augusztus 3. Vasárnap nyílt meg a Cionista Világszervezet Actions Comitéjének nagy érdeklődéssel várt ülészaka. Jelen vannak az Actions Comitének csaknem összes tagjai, közöttük a palesztinai Exekutív tagjai is. A vasárnapi ülésen dr. Motzkin Leo elnökölt. Az Actions Comité mindenképp előtt is a Genfben összehívott zsidó világtörvényszék kérdését vitatta meg. Mint ismeretes, dr. Stephen Wise, az American Jewish Congress elnökének kezdeményezésére a világ összes zsidó szervezeteit konferenciára hívták egybe, melynek napirendjén a kétségbeesztő méreteket öltő zsidó nyomor, valamint a növekvő antiszemitizmus leküzdése érdekében foganatosítandó intézkedések megbeszélése voltak.

A küszöbön levő világtörvényszék kérdését Brodetzki professzor, az Exekutív tagja, ismertette az általános politikai helyzetről tartott referátumában.

Ugyancsak Brodetzki professzor terjesztette elő az Exekutív jelentését az aktuális cionista politikai problémákról. Kijelentette, hogy a világtörvényszék óta a palesztinai helyzet határozottan javult. A Passfield minisztersége alatt keletkezett nehézségek nagyrészt sikerült eliminálni. Az új palesztinai kormányzó igyekszik a legteljesebb objektív megőrizni, úgy a bevándorlás, mint a palesztinai földvásárlás kérdésében. Az a veszedelem, hogy ki fogják sajátítani a törvényes uton szerzett földeket, megszűntek tekinthető. Ami a gyarmatosok élet- és vagyonbiztonságát illeti, ebben a tekintetben a legjobbnak mondható a helyzet és ez elsősorban Ramsay Macdonald megértő magatartásának köszönhető.

Referátumában ezután foglalkozott Brodetzki a radikálisoknak azon javaslatával, amely szerint a cionista világtörvényszéknek a Népszövetség útján fel-

kell hívnia Angliát, hogy tegye le a palesztinai mandátumát ha nem tudja, vagy nem akarja a mandátum intézkedéseit és előírásait tiszteletben tartani. A judaizmus mai válságos helyzetében — mondotta Brodetzki — nem látok semmilyen okot fennforogni egy ilyen katasztrófa-politika inaugurálására.

Brodetzki referátumát általános vita követte, amelynek során különösképpen a revizionisták élesen támadták az angol kormányt.

Méhfullánk a rákbetegség ellen

Belgrád, augusztus 3. A közelmúltban megnyílt Zágrábban az első jugoszláv rákgyógyító intézet, amely igen eredményes munkát fejt ki. A zágrábi intézet működésétől teljesen függetlenül Belgrádban komoly orvosi munkát folytat a rákbetegség szűrése és felkutatására. A közelmúltban tragikus körülmények között meghalt Joánovics Gyóka dr. egyetemi tanár asszisztense, dr. Sahovics Kneszofon jelentős eredményeket ért el a rákkutatás terén. Már Joánovics dr. is sokat foglalkozott rákkutatással és asszisztense a halála után folytatta a megkezdett munkát. A kutatásai eredményeiről részletesen beszámolt a francia tudományos akadémia orvosi fakultásának. Dr. Sahovics tanár munkájáról a következőképpen nyilatkozott:

— Még Joánovics dr. egyetemi tanár életében foglalkoztunk a rákbetegséggel és meglepetéssel konstatáltuk, hogy a rákbeteggek között méhtenyésztéssel foglalkozó személy nem volt. Miután tudtuk azt, hogy a rák szövetanyagán keletkezett gyulladási hatással van a betegség terjedésére, igyekeztünk megtalálni az ellenszert, amelynek alkalmazása az emberi szervezetre nem jelent semmi veszélyt. A rendelkezésünkre álló adatok alapján — tudva azt — hogy milyen hatása van a méhszúrásnak az emberi szervezetre, nagy súlyt helyeztünk annak a megállapítására, hogy milyen hatása van a méh szúrásának a rákos daganatokra. Tanulmányozásunk során a méhszúrás hatását kipróbáltuk nyulakon, valamint a szabad emberi testen keletkezett rákdaganatokon. Általános meglepetésünkre a méhfullánk második, harmadik alkalommal a rák daganatokat visszafeloldott és a későbbi kezelés során további gyógyulás mutatkozott, bár a daganat egészen nem tűnt el. Mindezeknek a körülményeknek figyelembevételével más irányban is folytattuk a kísérletezéseket és felvetettük azt a kérdést, vajjon a rákdaganat teljes gyógyulását elő lehet-e segíteni, ha méhfullánk és a rákdaganat váladékával kombinált anyagot használunk fel.

— Sajnos — folytatta dr. Sahovics fejtegetését —, mesterem és tanítómunkaközben tragikus körülmények között elhunyt, de munkatársai tovább folytatják a megkezdett munkát, abban a hiszemben, hogy eredményesen be tudják fejezni azt. A felfedezésünkről jelentést tett dr. Asch egyetemi tanár a párizsi akadémián és orvosi körökben nagy feltűnést keltett a közlése. Dr. Asch közölte velünk, hogy Amerikából kiváló orvosok táviratban tudatták vele, hogy a felfedezésünk helyességét minden vonatkozásban osztják.

— Ma érkezik meg Grandj Londonba. Londonból jelentik: Grandj új londoni olasz nagyköveteit szerda estére várják az angol fővárosba. A volt olasz külügy miniszter nagykövetei minőségében a jövő hét folyamán fogja átadni királyi audiencián megbízó levelét s azután két héten belül hosszabb szabadságra tér vissza Angliából Olaszországba.

A könyvnap szenzációja: Zilahy, Két fogoly

olcsó kiadása 618 oldal, 500 lej helyett vászonkötésben 90 lej. A szökevény 88 lej. Küldje bélyegben (portómentes), vagy kérje utánvétellel Lepage-tól, Cluj-

E
a va

A mem
1934 jar

Oradea-N
Kelet tud.
sok Szövet
gyűlésén a
teljes rész
közgyűlés
tanárt, dr.
Zsigmond
pár Gyula
rosi tartoz
latot kész
el is készí
lyet a na
vetsége te
memorand
mány öss

Miniszter

A törve
ságot orv
doskodott
súlyos ga
gazdák
kedelmi
szóló tö

A m

A 13
lása mály
osztályá
tály an
az állan
tét. Épi
felelő sz
küzd a
óriási r
orvosok
jövédelt
nyomó
kor a m
ugyanil
más fog
hiába s
százalé
bert se
sok bev
elsősor
totta l
részt p
annya
berek t
re jobb
az üre

Mon
den ro
akár f
zökkel
1932
tözás,
ték ig
szaná
hozán
1-től
évi 5
A ka
ben e
rende
közte
lejáró
Az
osztá
megá
ügyv
nál j
mat
kal s
létre
maga
viszl
In
1-ig
hető
gatla
jelen
tart
E
szan

Erélyes hangu memorandumban a városi adósságok konverzióját kéri a nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége

A memorandum az 1932 augusztus elsejével esedékes városi és ingatlantartozásokra 1934 január 1-től kezdődő tizenötévi részleteiben, ötszázalék kamat melletti konverziót kér

Oradea-Nagyvárad, aug. 3. (Az Uj Kelet tud.) A nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége legutóbb tartott közgyűlésén a városi adósságok problémáját teljes részletességgel tárgyalták meg. A közgyűlés megbizta dr. Lazar Liviu jogtanárt, dr. Várady Ödön és dr. Lengyel Zsigmond elnököket, valamint dr. Gáspár Gyula elnökségi tagot, hogy a városi tartozások rendezése ügyében javaslatot készítsenek. A négytagú bizottság el is készítette a kívánt emlékiratot, amelyet a nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége teljes egészében magáévá tett. A memorandumot ezután elküldték a kormány összes tagjainak, a Háztulajdonos

Szövetségeknek, a szenátus és képviselőház elnökségének, a parlamenti pártok vezetőinek és a javaslat pártolására küldöttsegileg kérte fel Biharmegye most megválasztott parlamentereit.

Az emlékirat, mely minden valószínűség szerint kellő értékelésre és mérlegelésre fog találni mértékadó körökben is, logikus okfejtéssel ismerteti azokat az okokat, amelyek a konverzió életbelépésével egyidőben a városi adósságok rendezését is szükségessé teszik. A rendkívül érdekes emlékiratot a közérdekre való tekintettel, teljes egészében az alábbiakban közöljük:

nak az ingatlan árverés dacára követeléseikhez hozzájutni.

A folyó évi augusztus 1 előtti tartozásokra vonatkozólag az 5 százalékos kamattal megállapítása azért is indokolt, mert a kereseti lehetőségek csökkenése folytán a már meglévő tartozásai után magasabb kamat fizetését senki sem bírja.

Kérjük tehát a mélyen tisztelt Miniszterelnök urat és Miniszter urakat, hogy a városi adósságok kétségbeesett helyzetén javaslatunk elfogadásával törvényhozási-lag segíteni sziveskedjenek. A mélyen tisztelt szenátor és képviselő urakat is kérjük, mint akik az ügyet nagyon jól ismerik, hogy e javaslatunkat nagy-

Nem mindegy,
hogymivel kezeli a hajhullást!
A hajkorpázás kezdeti stádiumában végezzen rendszeres hajmosást
EGGER PETROLHAJSZESSZEL
ÉS PETROL SZAPPANNAL

miáltal megelőzi a haj kihullását. Ne hanyagolja el a hajkorpázás kezelését! Az Egger Petrol és Petrol-szappan gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható.

becsü támogatásaiban részesíteni sziveskedjenek.

Mély tisztelettel:

A Nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben:

Dr. Lázár Livius elnök, **Dr. Várady Ödön** társelnök, **Dr. Lengyel Zsigmond** ügyvezető elnök, **Dr. Gáspár Gyula** elnökségi tag.

Az emlékirat végén felhívja a miniszterelnök és a miniszterek figyelmét arra a helyzetre, amelybe a konverzió folytán a városi polgárság is jutott és kéri, hogy a városi tartozások rendezését a fenti elgondolás alapján iktassák meg ebben a parlamenti ülészakban törvénybe.

Szanálják a városi polgárokat is!

Miniszterelnök ur, miniszter, szenátor és képviselő urak!

A törvényhozás a mezőgazdasági adósságok orvoslásáról szóló törvénnyel gondoskodott arról, hogy a hibájukon kívül súlyos gazdasági válságba jutott mezőgazdák helyzetén könyörítsen, a kereskedelmi tartozások bírói felszámolásáról szóló törvény megszavazásával pedig

segített a kereskedők és iparosok helyzetén, akiknek egyébként is módjukban áll a kényszerregezési eljárás igénybevételel is csökkenteni adósságaikat és megfelelő fizetési beosztást nyerni tartozásaikra.

Nem történt azonban gondoskodás a fenti kategóriában nem tartozó városi polgárság helyzetéről.

A mezőgazdák válsága miatt romlott le a városi polgárok helyzete

A 13 millió mezőgazda anyagi leromlása mélyen sújtotta a társadalom többi osztályát is, mert a mezőgazdasági osztály anyagi leromlása, megcsökkentette az állam többi polgárának is a keresetét. Építések évek óta nincsenek megfelelő számban, emiatt súlyos gondokkal küzd a mérnöki osztály. Ugyan emiatt óriási módon megcsökkent az ügyvédek, orvosok és általában minden intellektuális jövedelme, mert hiszen a lakosság túlnyomó része mezőgazdákban állván, amikor a mezőgazdák keresete megcsökkent, ugyanilyen mértékben csökkent minden más foglalkozási ág jövedelme. A bérlők, hiába szállították le a törvényhozás 30 százalékkal a lakbéréket, a háztulajdonosok bevételei is egyre jobban esnek, mert elsősorban maga a törvényhozás szállította le a 30 százalékkal a béreket, másrészt pedig a bérlők kereseti lehetőségei annyira leromlottak, hogy a leszállított bérek fizetéséhez sincs jövedelmük. Egyre jobban csökkent a házbér, egyre több az üres lakás, egyre nagyobb a kínálat

és a leszegényedett bérlők a nagyobb lakásokat kisebb lakással cserélik fel. Akkor, amikor a mezőgazdák hitelezőiknek a törvény rendelkezései alapján eddigi tartozásaiknak 50-60 százalékat fizetik, 30 évre beosztva teljes képtelenség, hogy ezzel szemben a mezőgazdák hitelezői, a többi társadalmi osztály tagjai, a lateinerek, a háztulajdonosok, a kereskedők, iparosok, stb. viszont a lejáratkor azonnal fizessék tartozásaikat. A parlamentben annak idején már több politikai párt vezérszónokai kijelentették a konverziós törvény tárgyalásánál, hogy a városi adósságokat is rendezni kívánják. Ugyanezen kijelentéseket magukban foglalják a parlamenti pártok választás alkalmával kibocsátott programjai is.

E méltányosságra hivatkozva kérjük, hogy a városi adósság súlyos helyzetén is könyörítsen a törvényhozás. Ebből kiindulva mély tisztelettel kérjük, méltóztatásuk a kezdődő ülészakban a városi adósságok érdekében a következő törvényhozási intézkedést tenni:

Tizenötévi részletben, ötszázalékos kamattal

Mondja ki a törvényhozás, hogy minden román állampolgárnak — akár jogi, akár fizikai személynek — román hitelezőkkel szemben fennálló minden olyan 1932 augusztus 1 előtti keletkezett tartozás, — melyre vonatkozólag nem vétkezett igénybe a mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló kedvezményeit — a hozandó törvénnyel fogva 1934 január 1-től kezdődő 15 évenlő évi részletben 5 százalékos kamattal fizethető. A kamat 1/2 évenként egyenlő részletekben előre fizetendő. Nem esnek a törvény rendelkezései alá az adók, bárminemű közterhek és az 1932 augusztus 1 után lejártó nő és gyermek tartási díjak.

Az adós jogosult rövidebb fizetési beosztásban is megvezni hitelezőivel, de a megállapodás csak akkor érvényes, ha az ügyvédnél, közjegyzőnél vagy a bíróságnál jött létre. A még ki nem fizetett kamattal visszamenőleg is csupán 5 százalékkal számítható. Az augusztus 1 után létre jött tartozások után fizethető legmagasabb kamat a Banca Nationala visszelszámítási kamatlába + 2 százalékos Ingatlan árverések 1934. évi január 1-ig nem tarthatók, addig nem is kérelmezhetők, míg jogerőre nem emelkedett ingatlan árverések stornirozandók és a jelenleg már kitűzött árverések meg nem tarthatók.

E javaslatunk lehetővé teszi a bankok szanálását is, amennyiben a bank mint

jogi személy mindennemű hitelezőjével szemben, tehát akár visszelszámítási hitelezőjével, akár folyószámla, akár betétes hitelezőjével szemben igénybeveheti e törvény kedvezményeit.

A bank szanálása érdekében még kimondandó volna az is, hogy a pénzügyet amennyiben a mezőgazdasági konverzió folytán veszteséget szenvedett, jogosult a szenvedett veszteséget aránylagosan visszelszámítási és betét hitelezőire áthárítani. A Banca Nationala azon fiókja, amelynek keretében az illető pénzügyet működik, állapotán meg, hogy az illető pénzügyet a konverzió folytán mennyit veszített követeléseiből és az így szenvedett hivatalosan megállapított veszteség lesz aránylagosan megosztandó.

E megoldás azért is előnyös az állam szempontjából, mert ily módon a bankok minden állami támogatás nélkül is folytatni tudják közérdekű működésüket és a szenvedett veszteségeket ki tudják pótolni.

Az ingatlan árverések ideiglenes felfüggesztését azért kérjük, mert a jelenlegi leromlott gazdasági viszonyok között az ingatlanra nincs vevő, vagy csak olyan van, aki potom áron veszi meg és ezzel a háztulajdonosok teljesen tönkremennek hibájukon kívül és az alacsony vételár miatt maguk a bankok sem tud-

Az osztrák nemzetgyűlés elvetette a kormány ellen beadott bizalmatlansági indítványt

Seypelt diszszirhelyen temetik el Bécsben

Bécs, augusztus 3. A nemzeti tanács tegnapi ülésén Renner volt szövetségi kancellár, a törvényhozás elnöke kegyeltes szavakkal emlékezett meg az elhunyt Seypel volt kancellárról s méltatta államférfiúi érdemeit. A nemzeti tanács tagjai Renner méltatását állva hallgatták végig. Renner beszéde végén a gyász kifejezésre juttatásul az ülést felfüggesztette. Ujramegnyitás után folytatták a lausannei kölcsön feltéti vitában a nagynémetek részéről előterjesztett bizalmatlansági indítvány megvitatását. Egy nagynémet és heimatblokkbeli képviselő beszédei után szavazás következett, amely 81:81

egyenlő szavazatarány mellett az alkotmány értelmében a bizalmatlansági indítvány elvetését eredményezte. A törvényhozás ezzel a lausannei kölcsön jegyzőkönyvét áttette a parlamenti főbizottsághoz.

Bécs, augusztus 3. Az osztrák fővárosi vezetősége diszszirhelyet ajánlott fel Seypel volt kancellár földi maradványai részére. A holttestet az éjszaka Bécsbe szállították. Bebalzsamozás után a Schwarzenberg téri színházszínpadra szállították a holttestet, ahol két napon át közszemlére teszik ki. A volt kancellárt államköltségen temetik el.

Öt év óta két és félmilliárd lejt használtak fel utépítésre Csehszlovákiában

Prága, augusztus 3. Csehszlovákia utáhlózatának karbantartására és fejlesztésére 1927 óta, amióta az utalpra vonatkozó törvény életben van, a kincstár 500 millió lejt áldozott. Csehszlovákia utáhlózatának hossza 78.500 kilométer. Abból a hatalmas összegből, amelyet az utak fejlesztésére és karbantartására fordítottak, 6500 millió esik a 4000 kilométer hosszú új állami országutvonal építésére és 100 millió lejt a 2000 kilométer hosszú nem állami országutak rendezéséhez és építéséhez. Száz négyzetkilométernyi földterületre Csehszlovákiában jelenleg 55.6 kilométernyi hosszú országut esik, tehát Csehszlovákia országutkultúrája igen magas színvonalon áll. Maguk az állami országutak 8475 kilométer hosszúak és minden száz négyzetkilométerre hat kilométer hosszú állami országut esik.

A nem állami utak községi vagy járási utakra oszlanak fel. Csehország és

Morvaországnak 43.273 km. hosszú országutja van, Szlovénzónának és Ruszinszónának pedig 6594 kilométer hosszú. A községi utak hosszúsága összesen 20.000 kilométer.

Az állami országutfelügyelőség igyekezete odairányul, hogy a legfontosabb nem állami országutakat állami kezelésbe vegyék, az állami országutakat pedig ujjáépítés útján kiszélesítsék és így különösen a nemzetközi autóforgalom céljaira alkalmassá tegyék. Azoknak az utaknak fejlesztésére pedig, amelyek a nemzetközi autovonalak irányába esnek, különös gondot és figyelmet fordítanak.

— Kétszáz ezer főnyi önkéntes-sereget szervez Kína a mandzsuriai japán megszállók ellen. Londonból jelentik: Pekingben a kínai politikai és katonai vezetők konferenciáján elhatározták, hogy 200 ezer főnyi önkéntes sereg megszervezése után a mandzsuriai határszéléken Kína szembeszáll Japánnal.

A nagyváradai zsidó leány elemi, gimnázium és társulati kereskedelmi leányiskolát látogató növendékek legalkalmasabban elhelyezkedhetnek a Schwartz Menyhértne zsidó

LEÁNYNEVELŐ INTÉZETÉBEN

ORADEA, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 8.

Dija nem magasabb a rendes privátháznál kért díjnál. — Szabásziati és varró tanfolyam. Zenei kiképzés. Kereskedelmi magán tanfolyam. Idegen nyelvek. Kitűnő referenciák. Prospektus.

KÖZGAZDASÁG

A regáti és bánáti malmoktól indul el a kenyér és liszt nagymérvű drágulása

Nem a spekuláció, hanem a kereslet-kínálat törvényei okozták a lisztpiac hossz-mozgalmát. Hatszáz lejre szaladt fel az új buza ára

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) A kenyér maximális árának eltörlése óta a kolozsvári piacon fantasztikus módon drágult meg a liszt és kenyér. Párnapos emelkedés után a barna kenyér ára elérte a nyolc lejt, amelyhez hasonló mértékben már évek óta nem emelkedett Kolozsváron a kenyérár. A közönség körében természetesen az árak horribilis ugrása nagy visszatetszést szült, amit még az is fokozott, hogy a lisztraktárok kiürülése folytán a város egész területén liszt nélkül maradt. A liszt ára is nagymértékben szűkölt fel, de vannak kereskedők, akik meg is tagadják a liszt árusítását, arra való hivatkozással, hogy a régi készlet kifogyott, új lisztek pedig még nem tudták beszerezni.

Megjelennek a lisztpekulánsok is

Mint minden hasonló árszökésnél, így most is megjelennek Kolozsváron a lisztpekulánsok is, akik régi készleteik vizsztatásával operálnak, hogy aztán zuga-ruként hozzák forgalomba, természetesen dupla áron, a lisztet. Ez sajnos törvényszerűen megismétlődő jelensége minden iossz-mozgalomnak, amin sem a hatóságok, sem a közönség, sem pedig a tisztességes kereskedők nem segíthetnek. A közönség körében támadó elégedetlenség különböző akciókban nyilvánul meg, melyek arra irányulnak, hogy a városi tanács újra állapítson meg maximális árakat a kenyér és lisztpiacra.

Egészen érthető és természetes a dolgozó rétegeknek a kenyér drágulása elleni felzúdulása. Dr. Deleu Victor primár irodájában szerdán délelőtt a munkásszakszervezetek küldöttsége is megjelent, tiltakozva a kenyér drágítása ellen. A polgármester megígérte, hogy mindent megtesz az árak normalizálása érdekében. Sajnos azonban Deleu Victor dr. aligha fog eleget tehetni ennek az ígéretnek, mert a lisztpiacra a kereslet-kínálat törvényei szerint vannak áralakulások folyamatban, amelyek mellett semmiféle intervenciónak nem lehet sikere.

Kivitték az egész tavalyi készletet

Ismeretes, hogy az elmúlt rezsim, a tavalyi rekordtermés miatt bekövetkezett ársuhanások után nagyszabású gabonakiviteli kampányt kezdeményezett. A prémios gabonakivitel következtében még a télutói hónapokban is folyt az export és az új termés aratásáig már kiürültek a belföldi készletek. Voltak, akik ezt már annakidején előrelátták, ezeket azonban Ionescu Sisesti a kenyérbélyeg és gabonakiviteli prémium hírhedt minisztere, azzal nyugtatta meg, hogy ha majd elfogy a mi búzáink, veszünk olcsón orosz dumping búzát. Ez a közderültséget keltő kijelentés és a mögötte meghuzódó naiv elmélet okozta azt, hogy ma, mikor egészen gyenge terméskilátások vannak országunkban, a tavalyi buza és lisztkészlet is kifogyott. Ilyen körülmények között szaladt föl fantasztikus módon a buza ára. Hogy a buza árának emelkedése egyéb gazdaságpolitikai szempontokból káros-e vagy hasznos, — mert egészen bizonyos, hogy hasznos — ezt a témát egyelőre mellőzendőnek tartjuk. A lényeg az, hogy a kenyér megrágult, a városi lakosság nehezen vette eddig is, most pedig, amikor folyton szegényedik, még nehezebben vásárolja. De látnunk kell, hogy milyen okok miatt emelkednek az árak és hol kell keresni az árdragítókat: a kolozsvári pékek és dugárosok között?

Miért drága a kenyér a kolozsvári piacon?

Az egyik nagy kolozsvári kenyérgyárban regáti és bánáti cégek ajánlatait láttuk, eredeti iratokban. A bacauai Fildermann-malom a kolozsvári üzemenk július 22-én a következő ajánlatot tette: Nullás 600, négyes 500, kenyér 4.20 vasgonteleken.

A kolozsvári cég a táviratra azonnal választott, arra azonban csak a hónap végén érkezett meg a cég újabb ajánlata. Egy hét alatt a Fildermann-malom a kö-

vetkezőképen tette meg ajánlatát:

Nullás 620, négyes 540, kenyér 470. A kolozsvári cég erre az ajánlatra árengedelményt kért, mire azonban megkötötte az üzletet, a következőképpen kellett megvennie a lisztet: nullás 6.25, négyes 535, kenyér 435. Ezeket az árakat a kolozsvári cég munkatársunk előtt hiteles számlával bizonyította.

A kolozsvári üzem saját árai

Ezen az áron azonban a kolozsvári pék ab Bacau kapja az árut. Költségei: vasúti fuvar vagononként 8500 lej, egyéb szállítási költségekkel együtt a kolozs-

vári pék saját ára kategóriánként 733, 643 és 643 lej. Hasonló a kalkuláció a bánáti lisztnél is.

Ilyen áremelkedés mellett a péküzemeknek fel kellett emlíniük a kenyérárakat. A régi maximális ár lisztben kategóriánként 6 lej, 5 lej, illetőleg 4.50 lej volt, tehát a kenyérlisztnél 1.93, négyesnél 1.43, nullásnál 1.33 lej az áremelkedés.

Ilyen körülmények között emelték a pékek a kenyérárakat egy lejjel s így a fekete kenyér ma engros árbán 7—7.50 lej.

Igy emelkedhetett a kenyér ára 8 lejre. Ez azonban semmi esetre sem spekuláció vagy csalás következménye. A természetes áralakulások törvényei emelték így a kenyérárakat, elsősorban a gyenge buza-termés következtében. Ha történnék spekulációk, ez sajnálatos velejárója az üzleti életnek, de semmi esetre sem írható a kereslet és kínálat szabályai szerint dolgozó tisztességes kereskedelem rovására. Ha a városi tanács újra vissza állítja a maximális árakat, úgy feltétlenül tekintetbe kell vennie az új buza áralakulásait. Ehhez pedig tudni kell, hogy például a kolozsvári hétfői vásáron a szokásos 15—20 vagon helyett 20 q. ujbuzát hoztak be a parasztok. Ez a kis mennyiség pedig 600 lejes áron kelt el.

SPORT

Világrekord eső az olimpiász harmadik napján

Amerika óriási fölényrel vezet az eddigi pontversenyben. Felfűnően gyenge eredmények a távolugrásban

Losangeles, augusztus 3. Az olimpiász harmadik napján is történtek meglepetések. A legkínosabb ezek közül a távolugró versenyek feltűnően gyenge eredményei. A többi számokban viszont számos világrekordjavítás történt. Az eddigi eredmények alapján Amerika hatalmas fölényrel vezet, a közép-európai államok még nem is értek el eredményeket. Magyarország „nagy” számai ezután jönnek. A szabadstílusú birkózás eredményei még nem véglegesek.

Részletes eredményeink a következők:

Remek eredmények 200 méteren és 110-es gáton

A 200 m. síkfutás előfutamai során az első, illetve a második előfutamban az amerikai Metcalfe, illetve Tolan győztek 21.5 mp. idővel. A harmadik előfutamban az argentinai Luti 21.4 mp.-cel új olimpiai rekordot futott, amelyet a negyedik előfutamban győztesen, a német Jonath is elért.

A 110 m. gátfutás első elfutamában az amerikai Saling beállította a 14.4 mp.-ces világrekordot. A második előfutamban az amerikai Keller győzött 14.5 mp.-cel.

Világrekord a 800 méteren

A 800 m. síkfutás döntőjében olimpiai bajnokságot nyert az angol Hampson 1 perc 49.8 új világrekorddal. Második lett a kanadai Edwards, harmadik a kanadai Wilson, negyedik az amerikai Genung, ötödik az amerikai Turner, hatodik az amerikai Hornbostel. A francia Sera Martin hetedik, a német Peltzer dr. kilencedik lett a döntőben.

A távolugrás olimpiai bajnoka az amerikai Gordon lett 7 m. 62 cm. ugrással, második helyezést az amerikai Redd 7 m. 61 cm., harmadik a japán Nambu, a 7 m. 98 cm.-es világrekorder 7 m. 44 cm., negyedik a svéd Svensson 7 m. 40 cm., ötödik az amerikai Barber 7 m. 36 cm., hatodik a japán Oshima 7 m. 16 cm. Cator, a verseny favoritja az előmérkőzéseken kiesett.

Női világrekordok

A női 100 m. síkfutás döntőjében a lengyel-amerikai Stella Walsh-Waleszkiewicz harmadszor is világrekord idejével, 11.9 mp.-el nyerte az olimpiai bajnokságot. A német Dollinger csak ötödik lett.

Ma este nyolc órakor avatják Sugár Andor síremlékét

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. A kolozsvári új orthodox temetőben ma avatják fel Sugár Andornak, a tragikus halált halt sportembernek síremlékét. A család azért készítette el az ősi szokástól eltérően nyolc nap után a sírkövet, mert Sugár Andor hozzátartozói magyarországiak, akik nem térnek többé vissza Romániába. A Sugár család és a Haggibor vezetősége ezúttal kéri Kolozsvár zsidó társadalmát, hogy a sírkövető ünnepség minél nagyobb számban megjelenjen.

Szólószabályozás

Dr. Totis Béla új könyve 90 lej. Az ifjúság nem problémái 75 lej Lepagenál, Cluj-Kolozsvár. Küldje bélyegben, vagy kérje utánvételt.

Mély fájdalommal jelentem, hogy vállalatom hűséges irodavezető-főkönyvelője

Sporn Zsigmond

munkaerejének teljében váratlanul eltávozott az élők sorából. A vállalat odaadó munkását vesztettük el benne, akinek elhunytától pótolhatatlan veszteségünk maradt.

Herczeg Tivadar,

a Herczeg Géza vegyészeti gyár igazgatója

A Herczeg Géza vegyészeti gyár igazgatósága, tisztviselői és munkásai mély fájdalommal közlik, hogy kollégájuk és főnökük, a mindig szolgálatkész és együttérző barát

Sporn Zsigmond

irodavezető-főkönyvelő

váratlanul eltávozott az élők sorából.

Legjobb kollégánk és munkatársunk távozott el vele, pótolhatatlan irt hagyva bennünk maga után.

A Herczeg Géza vegyészeti gyár igazgatósága és alkalmazottjai

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, augusztus 4.

Budapest. 9.15: Hangv. 12: Déli hangversz. 12.05: Hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Emlékezés Mikszáth Kálmánra. 5: Szalonzene. 6.30: Cigányzene. 7.30: Előadás. 8: A német opera mesterei. 9.30: Pontos időjelzés, hírek. 9.45: Engel Iván zongoraművész hangv. 10.30: Jazz. 11.15: Cigányzene.

Bécs. 20: Enge: Hangjáték. Berlin. 19.10: Szórakoztató zene. Breslau. 21.10: Operatársulat. Frankfurt. 20.40: Kamarazene. Prága. 21.30: Oboa hangv. Róma. 22: Szórakoztató zene. Stuttgart. 19.30: Szór. zene.

Péntek, augusztus 5.

Bucuresti. 5.10: Jazz. 7: Rádiózenekar. 7.45: Könyv. zene.

Budapest. I. 9.15: A Szervánszky-szalonzenekar hangversenye. 12: Déli hangversz. időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. Gabriel: Rhapsodie chinoise. Csajkovszki: Barcarola. Dohnányi: Gyermekekzenet a „Ruraria Hungarica”-ból. Mikus-Csák István: Hullámzó Balaton Sokolow: Mazurka. Kozma Géza: Székely ballada. Szenkár Dezső: Cigányvív. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4: A Mária Terézia I. honvédegyalgezered zenekarának hangversenye. Luigi Truzzi—Friesay: Inno Garibaldi. Ketelbey: Chal Romano. Waldteufel: Egy nap Szzevillában. Hubay Jenő: Falurossza. Stefanides Sándor: Black boy. Suppé: Részletek a „Szép Galathea” című operettből. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.30: Móra László felolvasása. 6: Columbia gramofonhangverseny. 7: Cselényi József gramofonhangversenye. 8: A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi filmharmónikusok Strauss János hangversenye. 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. II: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 20: Salzburgi ünnepi játékok, közvetítve. III. Straus hangversenye a filharmónikusok előadásában.

Bukarestben senki sem fizet adót...

Az erdélyi kisebbségi orvosok és ügyvédek több adót fizetnek, mint a horribilis keresettel rendelkező bukaresti kollégáik

Florescu volt igazságügyminiszter, az egyik legkeresettebb bukaresti ügyvéd 28 ezer lej évi adóval van megterhelve. Égbekiáltó igazságtalanságok és a fiskus feltűnő engedékenysége

Sürgősen meg kell reformálni az adókvetésési rendszert

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) A gazdasági válság, mely Románia lakosságára nehezedik, valóban precedens nélkül áll. Ez a válság azonban nem egyformán szedte áldozatait a polgárság soraiban, elegendő a romániai fürdőhelyek soha még ily népes látogatósi lajstromát végigböngészni, hogy az ember erről az egyszerű igazságról meg-

győződjék. Voltak kategóriák, amelyek a leromlott viszonyok mellett is fenn tudták tartani kivételes helyzetüknél és összeköttetésekkel fogva a krízis előtti bevételi színvonalat. És különösképpen voltak és vannak olyanok, akik kevésbé érzik a válság súlyát, mert a közterhek viseléséből aránytalanul kisebb mértékben vették és veszik ki részüket.

A kétféle mérték

Amíg ugyanis a csatolt területeken különösképpen irgalmatlan sullyal szántott végig az állami adóhenger s amíg ez a henger elsősorban a kisebbségi adófizetők anyagi erejét préselte ki, addig a régiót az engedékenyebb és korruptabb pénzügyigazgatási apparátus segítségével szabadabban, hogy ne mondjuk, egészen szabadon lélegzett. A Kárpátokon túl ez az engedékenység lehetővé tette a

krízis éveiben is, hogy az emberek bevételeik egyrészt tartalékolják, tehát, hogy vagyont gyűjtsenek, vagy vagyont szaporítsák. Ezzel szemben a csatolt területek adófizetőitől az adóinkvizíció legbarbárabb eszközeivel terrorizálták ki nemcsak a tényleges jövedelmet — amely a válság következtében a minimumra zsugorodott, — hanem még a konjunktúra éveiben összegyűjtött vagyont is.

Tancred Constantinescu adóhátraléka

Egyik előző cikkünkben pontos adatok alapján mutattuk ki, hogy milyen engedékenyek a pénzügyminisztérium közegei a Bukarestben székelő nagyvállalatokkal szemben. Millió adóhátralékokra és évek re visszamenően adnak haladékokat jól szituált nagyvállalatoknak. Ugyanakkor, midőn kisebbséget ötszáz és ezer lejes adóterhekkel kíméletlenül végrehajtják a csatolt területeken, még a párnát is kiráncigálva a fejük alól. Kimutattuk, hogy ez az engedékenység különösképpen érvényesül a befolyásos politikusokkal szemben, akiknek házatáját meg sem me-

rik közelíteni a kisemberekkel és főleg a kisebbségekkel szemben oly bátor, harcias és az esetek többségében agresszív végrehajtók. Csak egyetlen példát említnék fel: Tancred Constantinescu volt liberális iparügyi miniszter, Romániának elismerten legnagyobb jövedelmű és leggazdagabb embere, közel hátszáz ezer lej adóval tartozik a fiskusnak. És senkinek nem jut eszébe, hogy az excellenciás urat az állammal szembeni kötelezettségeinek teljesítésére a fiskus által gyakorolt „gyöngéd” formák között emlékeztesse

Mennyi adót fizetnek a bukaresti orvosok

De nemcsak az adóbehajtásnál, hanem az adókvetésnél is ugyanez az engedékenység, ez ahol nacionalista, hol regionalista, hol pedig baksisok által előrehozott olajkerekeken gördülő engedékenység, ez a hol nacionalista, hol regio bukaresti adóhivatal adatai alapján ismertettük, hogy mennyi adót fizetnek a főváros szabad pályákon működő nagyságai: az ügyvédek s orvosok. Bukarestben — hála az államgépezet szerencsétlenül centralisztikus felépítésének — még mindig arányosan a legjobb kereseti viszonyokkal kell számolni. A plutokrácia a fővárosban él, tehát az orvosok számára ott van a legjobb klientúra. A legzsírosabb perek a bukaresti igazságszolgáltatási fórumok előtt kerülnek eldöntésre. A legfőbb semmitűzők is a fővárosban vannak, tehát a bukaresti ügyvédeknek a helyzeti energiája már ebben a tekintetben is összehasonlíthatatlanul jobb, mint vidéki kollégáiké. Ezeknek előrebo- csatásával közöljük az alábbi kimutatást:

Néhány beszédes szám

Kezdjük az orvosokon, természetesen a legismertebbekben és a legjobban keresőkön. **Giulamila**, az országos hírű ortopéd, **dr. Daniil**, a neves sebész 350 ezer lej évi jövedelem után 42 ezer lej adót fizetnek. **Dr. Teohari**, akinek a rendelője oly kitűnően megy, hogy legalább hétfőn kell jelentkezni ahhoz, hogy csütörtökön fogadja a páciens, 49 ezer lej évi adót fizet. Ugyanakkor egész Bukarest tudja róla,

hogy egy vizit minimális honoráriuma ezer lej nála. A fiskus adatai szerint Teohari dr. naponként összesen másfél vizit bonyolít le! **Dr. Manicaticide** orvosasszony, akinek fogadószalonja mindig zsúfolva van, 27 ezer lej adót fizet, vagyis mindössze napi 600 lej jövedelmet vall be. **Dr. Eracle Sterian** a nemi betegségek országos hírvédelmi listájára 95 ezer lej évi jövedelmet vall be és ennek megfelelően 11 ezer 340 lej adót fizet. **Vagyis Sterian dr.**, akinek rendelője ugyancsak zsúfolásig tele van, nem vesz be havonta többet, mint 7500 lejt. Hasonló a helyzet a többiekkel is:

Dr. O. Alfandari	7000 lej
dr. I. Pavelescu	7000 lej
dr. V. Caracostea	16.000 lej
dr. M. Stroiescu	16.000 lej
dr. C. Gerota	28.000 lej

évi adót fizetnek. Kolozsváron a közép-szerű keresettel bíró kisebbségi orvosokat 100—250 ezer lej jövedelem után adóztatják meg, tehát ezeknek adója minden esetben 16 ezer lejen felül van és az esetek többségében 25—30 ezer lej körül mozog. **Vagyis a kolozsvári kisebbségi orvosok a maguk lerongyolódott kereseti lehetőségei mellett több adót fizetnek, mint a főváros orvosnagyságai.**

És az ügyvédek...

Még égbekiáltóbb igazságtalanságok történnék az ügyvédek megadóztatásánál. Egy kolozsvári közép-szerű kisebbségi ügy-

véd évi 44—48 ezer lej adót fizet. A jobb ügyvédi irodák adója meghaladja helyenként a hatvanezer lejt is. Kisebbségekéről van itt elsősorban szó, mert a többségi ügyvédek Kolozsváron is azonos elbánásban részesülnek, fővárosi kollégáikkal. Azaz a fiskus még nagytól sem akarja észrevenni jövedelmeik nagyságát. Most pedig álljon itt, minden kommentár helyett, néhány közismerten horribilis honoráriumokat inkasszáló bukaresti ügyvéd adókijmutatása:

Gh. Netter	36.000 lej
Jan. Th. Florescu volt igazságügy-i miniszter	28.000 lej
Dumitriu Soimu volt kamarai elnök	11.200 lej

Csehszlovákiában a kormány elkészítette a pénzügyi szanálási tervét

Prága, augusztus 3. A kormány gazdasági minisztere elkészítette a csehszlovákiai pénzügyi szanálási tervét, amely a bankok nagyarányú veszteségei miatt feltétlenül keresztülvitelre vár. Tizenkét nagybank, melynek 841 millió volt alap- és 421 millió a tartaléktőkéje, 3 milliárd 80 millió cseh korona veszteséget szenvedett a válságban. Ez összegből 1.8 milliárdot a

Dr. KULCSAR ISTVÁN: Bevezetés az individuál pszichológiába

Tartalmi kivonata: Az ősember lélekismerete. — Az egyén, mint célirányított egység. — A szervek fogyatékosága. — A „fiziológiai fogyatékoság”. — A fogyatékoság létrejöttének tényezői. — A fogyatékoság-érzés kompenzációja, a személyiség fejlődésvonala. — Az ideges jellem. — A tehetség. — Gyerekkori hibák. — Idegesség és elmebaj. — Elzúllás és bűnözés. — Szexualitás problémája. — A kutura. — Nevelés. — Idegesség gyógyítása. — Önévelés. — Függelék: Az individuálpszichológia története.

Ara 98 Lei. — Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Petre Grozea	5.600 lej
M. Polizu Micsunesti volt alminiszter	37.000 lej

Ezekben a számokban megtalálhatja a kisebbségi polgár a maga elszegényedéseinek és lerongyolódásának egyik okát és magyarázatát. Együttal megtalálja a magyarázatát annak is, hogy miért küzd a fiskus állandó nehézségekkel. Ez az igazságtalanság égbekiáltó; ez az állapot tarthatatlan. A nemzeti parasztpárti kormány maga és a köz érdekében egyaránt köteles sürgősen megreformálni az adókvetés módját és rendszerét. És köteles gondoskodni az adóterhek igazságos elosztásáról.

Munkanélküliek tüntettek az ottawai birodalmi konferencia épülete előtt

Bennet kanadai miniszterelnök fogadta a munkanélküliek küldöttségét

London, augusztus 3. Ottawában a parlament épülete körül, ahol a birodalmi világgazdasági konferencia ülészik, munkanélküliek vonultak fel, akik a dominium távoli részeiből teherkocsikon és gyalogszerrel érkeztek Ottawába azért, hogy politikai tüntetéssel harcolják ki az alacsonyabb import-

vámokat és a munkanélküli segélyezés felkémelését. A tüntetők tömegét, amely még a törvényhozás palotája környékén táborozik, Bennet kanadai miniszterelnök azzal nyugtatta meg, hogy fogadta héttagu küldöttségüket s ígéretet tett abban az irányban, hogy kívánságaikat vizsgálat tárgyává fogják tenni.

„Gorgulov örült — nem szabad vérpadra küldeni”

Párizs, augusztus 3. Legrain dr., a szajnamegyei elmeorvosok tiszteletbeli főorvosa, aki a Gorgulov-pör során a vádlott életében felszólalt, ma levelet intézett Gorgulov védőjéhez. Ismételtén kifejti, hogy Grgulov örült: olyan orvos számára, aki negyvenöt esztendő töltött elmebajosok között, pillanatig sem lehet kétség aziránt, hogy Gorgulov örült — mondja a levél. Tíz jóhiszemű, becsületes esküdt, akik azonban nem voltak kellőképp tájékozottak, vérpadra küldött egy örültet. Le-

hetetlenség, — ugymond a levél — hogy Gorgulovot, akinek elmeorvosintézetben van a helye, lenyakazzák. Az egész ügy felett — ugymond a levél — rettenetes kétség lebeg.

Lehetséges, hogy Géraud ügyvéd a levelet a semmitűzőkhez intézett fel-lebbezéshez csatolja, vagy pedig a pör újrafelvételének kieszközölésére használja fel.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Féláron! Elsőranguan fest, tisztít ruhákat CZINK, Cluj

Uj akciók szervezésével kísérli megoldani az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző katasztrófálissá vált krízisét

Havi tagdíjak gyűjtésével és a Diáksegélyző városenkénti megszervezésével kívánja költségvetését biztosítani a Diáksegélyző. Az elmúlt tanévet 100 ezer lejes deficittel végezte be a Diáksegélyző, mely jövő programjában a külföldi egyetemeken tanuló diákok támogatását is tervebe vette. Augusztus 13-án nagyszabású kertünnepélyt rendez a Diáksegélyző Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Az iskolai év zárultával az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző is egy fáradt sárgos esztendő munkájára tekint vissza. Ha ezt a fáradtságos munkát a nyári, vakációs hónapokban nyugodt pihenő válthatná föl, úgy a diáksegélyző vezetői hatványozottan érezhetnék a jól végzett munka kielégítő és megnyugtató öntudatát. Csak hogy a Diáksegélyzőnek jól végzett és valóban lelkiismeretes munkát még annak ellenére sem követheti kényelmes vakáció, hogy az egyesület vidéki tagozatai lelkes együttműködésükkel és anyagi kérdésekben is kellő hozzájárulásokról biztosították a központot. A diáksegélyző ugyanis 100 ezer lejes deficittel zárta az 1931-32-es tanévet és ennek a deficitnek oka az volt, hogy a diáksegélyző költségei az előirányzat szerint elő is adódtak, ugyanakkor azonban a vidéki csoportok minden ígérete ellenére sem folyt annyi pénz be, amennyi a diákmenza és otthon fenntartására szükséges lett volna.

Erdély zsidósága még mindig nem érzi át a diáksegélyző jelentőségét

Főlöleges volna ismételnünk azt az unostalan elhangzó megállapítást, hogy az erdélyi zsidóság szellemi utánpótlása, tehát a diákság továbbtanulási lehetőségeinek biztosítása milyen kulturális és szociális jelentőségű. De Erdély zsidóságának még nem minden rétege vallja azt, hogy a diákság jövője a nép jövőjével egyenlő és a diákság megfelelő módon való támogatásának akciója erkölcsi tartalmában egy színvonalon áll az összes mozgalmakkal, amelyen költségvetésüket a nagyközönség áldozatkészségében bizva állítják össze.

Biztos forrásokra támaszkodó költségvetés

És mert az erdélyi zsidóság nincs kellőképpen megszervezve arra, hogy a diáksegélyző megfelelő módon egyszisztémán tudjon, a diáksegélyzőre hárul az a feladat, hogy teljesen a maga erejére támaszkodva megszerezze azokat az anyagi előfeltételeket, amelyek mellett a szervezetnek bizonytalansága kiküszöbölhető. Azonkívül programjába vette azt is a diáksegélyző, hogy jövőbeni munkája nemcsak a belföldi diákok támogatására szorítkozzék, hanem a külföldön tanuló erdélyi zsidó diákok intézményes felsegélyzését is elláthassa. Ezért a diáksegélyző máris beindította szervezőmunkáját annak elérésére, hogy a tanév kezdetén a diáksegélyző költségvetéséhez szükséges összegek nemcsak papíron, hanem ténylegesen is a diáksegélyző rendelkezésére álljanak.

Munkába lépnek a zsidó diákok

A szervezőmunkában mindenütt részt vesznek az egyes városokban vakációzó Kolozsváron tanulmányokat folytató diákok is. A zsidó társadalom remélhetőleg mindenütt kellő méltánnyal fogadja meg a diákok munkáját és segítséget nyújt az ifjúságnak, mely tudományos pályájára való felkészülése közben a minimális életszükségletekben is nélkülözhetetlenek szentved a tanév folyamán.

Havi tagdíjakat akar megállapítani a diáksegélyző

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a bevételek legbiztosabb bázisa egy minimális havi tagdíj, amely senkire nézve sem jelent nagy megterhelést. Oly kis helységekből is, ahol csak 15-20 zsidó család vállalkozik 20-50 lej havi tagdíj fizetésére, jelentékeny bevétel biztosítható ily módon és nincs szükség a bizonytalan eredményű alkalmi gyűjtésekre. A szervezőmunka során erre kívánja tehát az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző a főszerepet helyezni. Természetesen fontos emellett, hogy egy-egy zsidó diágság ügye iránt odaadással viseltető egyéniség helységeknél vállalkozzék a tagdíj-

jak összegyűjtésére és havonkénti átutalására.

Nagyobb városokban foglalkozási kateóriákként végzik az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző munkatársai ezt a munkát, mert ily módon egymással állandó érintkezésben levő felek szólíthatják fel egymást a diáksegélyzés ügyének támogatására, anélkül, hogy a szervezőmunka külön fáradtságot igényelne.

Egy nap a Hasomér Hacair Focsani cháchsaráh telepéről

Focsani mellett 12 km-re van Fărăoane községben a Hasomér Hacair chaluckiképző telepe. Az ut Focsaniból kezdve felfelé visz. Az egész vidék jól ápolt szőlőültetvényekkel van beültetve és a kanyargó út egész a Kárpátok hegyláncáig vezet. A Kárpátok hegyláncánál egy dombon áll a telep lakása. A munkaadó bojár lakatlan kastélya zöld szőlőtőkék között ideálisan villan fel a pirosított kastély, amelynek tágas udvarát nagy gyümölcsös övezi körül. A kastély hat nagytérre áll. Az első nagy terem az étterem és a társalgó, jobbra két szoba a fiúk és balra két szoba a lányok számára van fenntartva. A társalgó után egy szobában a gazdaság és a közös ruhatár van elhelyezve. A magas tiszta hegyi levegő a páratlanul jó lakás után, nézzünk bele azon regenerálódó sereg életében, amelyen ilyen ideális környezetben dolgozik Erec Jisraelett.

Reggel 4 óra. A felkelő nap arany sugarai végig cikáznak a harmatos szőlőtökeken. Kint ébred a természet. Bennt a hálószobában még mélyen alusznak a chalucok. A félhomályban uszó szobában kiemelkednek az alvó arcok mar káns vonalai. Kis csend még, majd ajtócsapkodás, láрма a szobákban végigzug egy érces hang: „Lakum láavodáh“ — felkelni munkára.

A szobában nyüzsgés támad, az alvó alakok felébrednek és törülközőt, szappant kézhez kapva, már is egy nagy hordó friss víz előtt állva: mosakodnak. Mindez hallatlan gyorsasággal megy végbe és felkelés után 20 percre már készen állnak és indulnak a munkába. 90 chaluc és chaluca Románia minden részéből, köztük 30 erdélyi van itt és az eddigi „luftmensch“ életmódjukat felcserélve egy szabadabb, önállóbb, határozott életcéllal készülnek arra, hogy Erecnek izmos karokat, dobogó szíveket és gondolkodó agyakat készítsenek fel, hogy ezzel egy történelmi építés történelmi tényezőjévé váljanak. Füttyszó. A csoport indul ki a szőlőbe, vállukon kapa, míg egyrészkönpumpa van. A munka menete a permetezésnél tart. Erős ruganyos léptekkel halad a holnap embere a munkahelyre. A gyenge reggeli szélben a harmaton csillogó naphat kezdődnek meg az első kapavágások, szóródnak ki a pumpákon a kékköoldatnak ezerkéken szípközöző sugarai. A munka megkezdődött. Izmos vállak, feszülő izmok irányítják a munkát. A gazda nagyon megvan elégedve a chalucokkal és azok együtt gyors tempóban bírják a munkát, magáért a munkáért.

A reggeli szellőben csengő bariton kezd intonálni az első éneket: „Anu nivne etárcenu...“ 90 torok kap bele

Természetbeni adományokat is elfogad az E. Zs. D.

Oly helységekből, ahol a helyi viszonyok természetbeni adományok gyűjtését is lehetővé teszik, a diákságon való segítségnek ezt a módját is alkalmazza az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző. Sokan vannak ugyanis, akiknek nincs módjukban a pénzbeli támogatás, viszont megvan a lehetőségük arra, hogy fogyasztási és használati cikkeket, ajánljanak fel a menza és diákotthon javára. Ez nagy megtakarítást jelent, ami lényegesen pótolja a költségvetésben esetleg mutatkozó hiányt.

Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző nyári akcióprogramjával a kolozsvári helyi csoport foglalkozott elsőnek, amelynek ülésére népes számban jöttek el a meghívottak. Az értekezlet nem csupán a tagszerzési és a természetbeni akció lebonyolítását határozta el, hanem egy kert ünnepély rendezését is, amelyet aug. 13-án tartanak meg a Zajzon-kertben. A kert ünnepély érdekében Kolozsvár zsidó ifjúságának legértékesebb tagjai léptek nagy lelkesedéssel akcióba és ha a jelenben hinni lehet, ez a multság sem fog mögötte maradni azoknak a rendezvényeknek, amelyeket az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző szinte tradicionális sikerrel csinál Kolozsváron.

lassanként az énekbe, a belsőből jövő hangokat erős akaratként veri vissza a Kárpátok hegyesücsa.

9 óra. Gördülő szekér tűnik fel. A házban maradt szakács és szakácsnő (18-20 éves ifjak) hozza ki testvéreinek a reggelit. A munka megáll egy órára. Éhes szájak kapják be a reggeli tejet, hogy reggeli után egy kicsit ledőljenek a puha füre.

Megint fűtülés... Tovább folyik a munka. Fiúk, lányok vegyesen, napsugár barnított alakokkal, izmosan és üdén, énekel szájukon rázzák le magukról a ghetto bélyegeit, készülnek Erecbe.

2 órakor délben megint egy óra ebéd-ídő. Utána tovább folyik a munka változatlan gyorsasággal és csak este fél 8 órakor, mikor a lefelémenő nap buscusugarával elárasztja utójára a munkahelyet, veszik a vállukra a chalucok a szerszámokat és visszatérnek a házba.

Mosakodás, ingváltás, vacsora! A vacsora után az eddig pihent psziche is táplálékot kap. Gyűlések, könyvolvasás, viták teszik változatosabbá azt a testvéries társadalmi életet, amely az új héber kultúrához vezet. A héber szó, az ősi biblia örökifjú szava még egyszer felhangzik a chalucok lángján. „Láljá tov...“ jó éjt... Lefekszik a társaság. Csend... A hold világít be egy keskeny részen.

A zsidó problémák megoldását, az új héber ország felépítését, az improduktív zsidó tömegek produktivizálását a Hásomér Hácáiron keresztül viszi végre, ez a chaluc csoport, mely egyetértésben sokezer testvérel együtt, egy napról-napra szélesbülő ellenállhatatlan folyamat söpri el Erec Jisraelett építési feltartóztatásának valamennyi gátját.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház heti műsora

Szombaton este 11 órakor: Vidám pikáns kabaré. Szigoruan csak felnőtteknek. Ezenkívül: Tombola-est. (Egyfelvonásos pikáns darabok: Mit járkálsz meztelenül? Magánszámok. táncok. Előadás végén tombola, 50 értékes nyeremény-tárgyval. Főnyeremény: Várkonyi Mihálynak kolozsvári Szezsák Ferenc által mintázott életnagyságu mellszobra, bármely főúri szalón díszre. Nagyon olcsó, nyári mozi-helyárak. Minden jegy mellé jár egy ingyen tombolajegy. Aki ezenkívül akar tombolajegyet, 10 lejért vehet a pénztárnál. Sorozatszám: 269.)

Vasárnap este 11-kor: Vidám pikáns kabaré szigoruan csak felnőtteknek! Ezenkívül: Tombola-este, új, nagyértékű nyeremény-tárgyakkal. (Mit járkálsz meztelenül? stb. Nagyon ol-

csó, nyári mozi-helyárak. Minden jegy mellé ingyen ad a pénztár egy tombolajegyet. Főnyeremény: egy nagy beszarabiai kéziszővő mintázott szalonszőnyeg. Sorozatszám: 271.)

Szinkör-Mozgó műsora

Csütörtök d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Péntek d. u. fél 4, fél 6, fél 8 este fél 10 órakor:

Szombat d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Vasárnap d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Szenzációs hangos premier: Szerelem parancsra. Németül beszélő, éneklő vidám és finom pikáns történet 8 felvonásban, a főszerepekben: Olga Tschehova, Tala Birell, Hans Junkermann, Johannes Riemann, Hangos Micky Maus burleszk. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Szerelem parancsra. Vidám, finom, pikáns szerelmi történet, a főszerepekben: Olga Tschehova, Tala Birell, Hans Junkermann, Micky Maus hangos burleszk. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Az Opera-Mozgó műsora

Kedd, szerda csütörtök: Velencei kaland, németül beszélő hangos vígjátékkláger. Georg Alexander, Dina Gralla. Műsor előtt: Eredeti néger Jazz.

Péntek, szombat, vasárnap és hétfőn: Patt és Pattachon munkanélküliek, igen mulatságos vígjáték, a két népszerű komikus legújabb németül beszélő slágere. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Helyárak: 10 és 20 lej, nincs külön repülő és segélybélyeg.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Használt gézcsövet (3/4-es) keresünk megvételre. Sürgős jelégere a kiadóba.

Közép- és főiskolai tanulókat elfogad intelligens uri zsidó család elsörendű el-látásra. Szakszerű zene és idegen nyel-vek oktatása. Korrepetálás minden tárgyból. Fürdőszoba és zongorahasználattal. Regina Maria leány gimnázium tözsom-szédságában, kertés villában. Cim a ki-adóban.

Féláron kiadó elegánsan berendezett különbejáratu szoba fürdőszobával. Egye-tem ucca 3. félemelet 4.

100.000 lej tőkével megfelelő elhelyez-keést keresek. Ajánlatokat „100.000 lej“ jelégere a kiadóba kérek.

Kiadó különbejáratu butorozott szo-ba komplett hálóval, napos, kertés ud-varban Regele Ferdinand 107. földszint.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (házhöz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és turó kapható Schwartz Ignácánál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

WELLS H. G.

Minden kötet egész vászonban kötve, gyönyörű papírra nyomtatva, kötetenként 60 lej. 1. Anna Veronika. 2. Az istenek elede. 3. Kipps. 4. A láthatatlan ember. 5 és 6. William Clissold világa. 7. Mr. Polly lázadása. 8. Amikor az üstökös eljön. 9. Egyelőre. 10. Elet és kaland. 11 és 12. Tono Bungay. 13. Mr. Britling. 14. Csodálatos történetek. 15. Az álom. 16. Bealby. 17. Mr. Levis-ham és a szerelem. 18. A tengeri tündér. 19 és 20. A szenvedélyes barátok. Kakható az Uj Kelet könyvosztályában összeg és portóköltés előzetes beküldése utánvétel.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Minden él-
leafeé, az ol-
nak két vilá-
világ bajnok
zadmasodper-
dott a célszo-
váltak ellenf-
gerek között
szerűbb futó-
tás.

És a két n-
tében az ol-
tott az USA.
kik kissé mel-
tulációikat
Tolannál és
nak. Hamisit-
a jó, százneg-
keveredett,
től kékeres
lete hustöm-
kezőben. A z-
zástól árnyé-
dó válverege-
nyigert, aki
piai díjat ho-

Pedig To-
Newyorkban
csak arra jó
szobában szón-
get. Arra is
szesz-szomja-
rúlve lássa
Erre is jó. M-
arra is, ha
vigye a jenk-

Amerika
colna, ha To-
gedi indulni
ugyan nagy
colna a nigg-
sovínizmus é-
re nem nyílt
ketőség, min-
zelmével. A
fajvédelmi é-
tasztrófális
angelesben.

esületes“ je-
összeparosít-
kedvéért —
egyenértékű
csak össze-
nem alul is
nemes verse

Ez azonb-
Tolant és M-
hogy az ol-
ben amerika
színházba és
látát. Nen-
beiratkozha-
másod vag-
marad, me-
megmarad
nem azért n-
polgár, mer-
több, mert
jenki, hisze-
csehetnek h-
egyszerűen
mert fekete
savanykás

Bettauer
riportregén-
ger kitaszít-
dónak, az
érintendő. Be-
nagy író a
giát a maga
ta volna fe-
de a zsidó
megrázóbb,
ponya és z-
al emberis-
kal széleseb-
A zsidó, a
tönös zász-
lemek verse
hamisítható
szoritják a
toltak: zse-
több, nem
nem azért
nem azért

Itt is, az

HÍREK

„Kitaszítottak“ az olimpiász döntőjében

Minden elismerésünk Tolan és Meclafeé, az olimpiász 100 m. síkfutásának két világrekorderé. A két néger világ bajnok óriási küzdelem után századmásodpercnyi különbséggel vágódott a célszalagnak. A fehérek nem is voltak ellenfelei a két feketének. Négerük között dönt el az atlétika legnépszerűbb futószáma, a 100 m-es síkfutas.

Es a két néger diadalának következtében az olimpiász zászlórudra felfutott az USA sokszínű lobogója. A jenkik kissé meglepődve ugyan, de gratulációikat kifejezve kezét szorítanak Tolannal és Meclafe-vel. Kezét szorítanak. Hamisíthatatlan jenkik kezüket, azt a jó, száznegyven fajtából, amerikaiak keveredtek, hamisíthatatlan jenkik vértől kékeres uri kezüket eltemetik a fekete hustömegben, Tolan és Meclafe kezében. A zászlórudra felszaladt USA zászló árnyékában talán még leereszkedő ráveregetésben is részesítik a két niggert, aki hírt és dicsőséget és olimpiai díjat hozott az amerikai népnek.

Pedig Tolan és Meclafe fajtája Newyorkban és Csikágóban legfeljebb csak arra jó, hogy bárókban és cirkszokban szórakoztassa a jenkiközönséget. Arra is jó, hogy a száraz Amerika szesz-szomjas jenkijét bandákba tömörítve lássa el jóféle európai szesszel. Erre is jó. Most pedig megtudtuk: még arra is, hogy Losangelesben diadalra vigye a jenkik színeket.

Amerika mégis csak jobban tette volna, ha Tolant és Meclafet nem engedte indulni az olimpiáson. Mert így ugyan nagy igazságtalanság történt volna a niggerekkel, de az amerikai álszovinizmus és szemforgatás leplezésére nem nyílt volna ennyire eklatáns lehetőség, mint Tolan és Meclafe győzelmével. A jenkigög és ugynevezett fajvédelmi óvintézkedések egészen katasztrófális vereséget szenvedett Losangelesben. Hiszen aligha akadna „beszélgetés“ jenkik, aki lányát a niggerrel összepárosította volna. És ime, a siker kedvéért — és a siker itt majdnem egyenértékű az üzlettel — a jenkik nemcsak összepárosodott a niggerrel, hanem alul is maradt az olimpiai díjak nemes versenyében.

Ez azonban még nem jogosítja fel Tolant és Meclafet olyan reményekre, hogy az olimpiái aranyéremmel a zsebükben amerikai szállóba, fürdőhelyre, színházba és hangversenyre betehesse a lábát. Nem jogosítja fel arra, hogy beiratkozhasson az egyetemre. Ő azért második vagy tizedrangú állampolgár marad, mert olimpiai siker ellenére megmarad niggernek, a nigger pedig nem azért második, sőt tizedrangú állampolgár, mert tehetségtelebb, mert butább, mert kulturálatlanabb mint a jenkik, hiszen a jenkik igazán nem hengegethetnek hasonló kvalitásokkal, hanem egyszerűen azért, mert nigger. Azért mert fekete a bőre és testének kissé savanykás szaga van.

Bettauer Ottó a „Kitaszított“ című riportregényében analógiát akart a néger kitaszított ebben a regényben zsidónak, az amerikai millió európainak értendő. Bettauer sokkal kevésbé volt nagy író ahhoz, semhogy ezt az analógiát a maga tragikus mélységében tudta volna feltárni. Az analógia fennáll, de a zsidó tragédia mélyebb és megrázóbb, mint a néger. A zsidó koponya és zsidó kulturáratörés ott küzd az emberiség minden vonalában, sokkal szélesebb és univerzálisabb fronton. A zsidó, a nemzetközi előrehaladás ösztönös zászlóvivője, de azért ha a szellemek versenyében válleregetés éri, ha hamisíthatatlan eredetű kezek meg is szorítják a kezét, megmarad kitaszítottnak: zsidónak. Nem azért, mert butább, nem azért, mert tehetségtelebb, nem azért, mert kevésbé kulturált, hanem azért mert zsidó.

Itt is, az olimpiáznál is fennáll az

Redukálni kell a külföldi devizaigényléseket

Az egyik kormánylap felhívása az ország lakosságához

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Az Argus, Gafencu külügyi alminiszter lapja, felhívást intéz az ország lakosságához. A felhívás hangsúlyozza, hogy a gazdasági nacionalizmus fejlődése egyre súlyosabb méreteket öltően terjed; valamennyi ország védő és represszív gazdasági és pénzügyi intézkedésekkel bástyázza körül magát. Ezen korlátozó intézkedések alól Románia sem vonhatja ki magát. A valuta és a stabilizáció védelmére foganatosított intézkedések csak abban az esetben lehetnek eredményesek, ha ezek

az intézkedések a polgárság megfelelő támogatásával találkoznak.

Az Argus éppen ezért felhívja a lakosságot, hogy csökkentsék a minimumra devizaigényeiket. Azok, akik szükségleteiket belföldön is be tudják szerezni ne menjenek külföldre vásárolni; akik belföldi fürdőhelyeken is kezeltetik magukat, ne menjenek külföldre.

Az Argus felhívása nyilván a kormány sugalmazására történt. Azzal hozható kapcsolatba, hogy a Banca Nationala az utóbbi időben egyre nehezebben tudja a devizaigényeket kielégíteni.

analógia. Ki tudja, hány zsidó atléta és vívó visz majd győzelemre idegen zászlókat? De róluk majd csak hosszas nyomozás után lehet megállapítani, hogy zsidók. Ők felszalajtják a különböző lobogókat az olimpiái zászlótartóra, ők németek, ők franciák, ők jenkik, ők magyarok, majd otthon, a jogok követelésénél éppen úgy megmaradnak ők is zsidónak, mint ahogy Tolan és Meclafe, az „amerikai diadal“ után — meg fognak maradni niggereknek... (—lay)

— Meggyilkolták a gangszterek egy áruház tulajdonosját, mert elbocsátotta a tolvajokat. Newyorkból jelentik: Az egyik sanfranciskói nagy áruházban többszáz ezer dolláros árulopásra jöttek rá, amit a cég Ethel Randolph nevű harmincegy éves igazgatónője leplezett le. Az áruház husz alkalmazottját emiatt elbocsátották, mert megállapították, hogy hirtelt gangszterekkel voltak összeköttetésben. Az igazgatónőt most iradahelyiségeben négy lövéstől találva holtan találták meg. A gyilkos lövéseket egyik szomszédos ház erkélyéről adták le.

— Héletidő az Inn völgyében. Bécsből jelentik: Az Inn völgye felett hatalmas felhőszakadás vonult át. Az itéletidő sziklaomlásokat eredményezett és a megduzzadt hegyi patakok árjában görgetett kötormelékkel mintegy 200 méteres szakaszon vasúti forgalomra képtelenné tett az arlbergi vasutvonalat. A pálya rend behozatala több napot fog igénybevenni.

— Eladó egy párizsi sanatórium. Párizsból jelentik: Azt a párizsi sanatóriumot, amelyben néhány héttel ezelőtt Doumer köztársasági elnök meghalt, most eladják. A sanatóriumot mint kórházat a XVIII. század közepén Nicolas Beajou híres francia pénzügyi alapította és annak termei Franciaország számos történelmi eseményeivel szoros kapcsolatban állnak.

— Kétezeröttszázmillió dollár az amerikai szalmazsákokban. Londonból jelentik: A virginiai tudományos intézet megállapítása szerint az Egyesült Államokban magánosok jelenleg körülbelül 2500 millió dollárt rejtgetnek készpénzben. Al Capone letartóztatása után az amerikai alvilág tagjai körülbelül 500 millió dollár készpénzt vontak ki a forgalomból bankjegyrejtegetés céljaira.

— Társaskirándulás Budapestre. A Hermes menetjegyiroda Cluj, Calea Regele Ferdinand (Wesselényi ucca) 13. sz. a nagy érdeklődésre való tekintettel újból társaskirándulást rendez augusztus 14-től augusztus 23-ig Budapestre. Indulás augusztus 14-én reggel 6 óra 41 perckor a gyorsvonattal és érkezés Budapestre délután 4 órakor. Ezáltal a rendező iroda azt akarta elérni, hogy a kirándulók a fáradságos éjjeli utazás helyett kényelmesen nappal utazzanak. Az utazás külön MÁV kocsiiban történik III. osztályon. Az utazás egyéni utlevéllel történik melyhez szükségesek a következő okmányok: Állampolgársági bizonyítvány másolat (hitelesítve), személynazonossági bizonyítvány, férfiaknak (18-tól 45-ig) katonai helyzetet igazoló irat a cercul de recrutarától, férjes nőknek közjegyzőileg hitelesített férji beleegyezés és 2 drb fénykép. Részvételi díj vizummal és utlevéllel együtt határ tól Budapestig és vissza a határig 1280 lej. Jelentkezési határidő 1932 augusztus 10. Az utasaink részére Clujtól határig 30 százalékos menetdíj kedvezményt szerzünk. Bővebb felvilágosítást nyújt a Hermes menetjegyiroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. Telefon: 29.

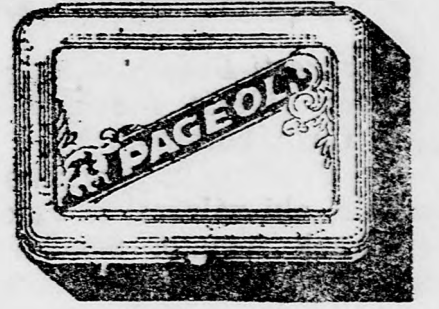

Titkos betegség

Nincs elegendő szavunk annak az előtétnél, hogy a visszatartására, amely a nemi szervek, a húgyhólyag és az ezzel összefüggésben levő szervek betegségeit „titkosaknak“ minősíti. Ennek az álszeméremnek átkos következményei egyaránt kiszámíthatatlanok úgy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors cselekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgy-antiszeptikumok legerősebbje, enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a folyást, csillapítja a prosztata gyulladást.

A PAGEOL azonnali javulást idéző elő és egyaránt erőteljes valamint döntő kezelési módszert képez.

PAGEOL

HAPRÓL HAPRA

Az angol Lloyd biztosítónál magas összegre biztosították Lee Macdonald ausztráliai szopránhangú fiu hangját. A biztosítást azért kötötték, mert egyik grammofontársaság háromhónapos szerződést kötött a 15 éves fiu hozzátartozóival lemezek felvételére s nagy baj érné, ha a fiu hangja a szerződés lejártá előtt megváltoznék. A fiu éppen abban a korban van, amikor a hangtörés kockázata a legjelentékenyebb.

Manuel portugál exkirályt eltemették a liszaboni Szent Vince templomban. Amália volt királyné a portugál nemzetnek ajánlotta Manuel kardját. A portugál kormány köszönetet mondott az ajándékért s biztosította az exkirály anyját arról hogy a kardot illő módon fogják őrizni.

A Daily Experss szerint Alfonz spanyol exkirály versenylovaait augusztus 18-án San Sebastianban el fogják árverezni. Kikiáltási áruk 600—1500 pezeta körül lesz.

Súlyos zivatarok és felhőszakadások a bajor felvidéken Berlinből jelentik: Müncheni jelentés szerint a bajor belföld nagyobb területein súlyos zivatarok, jég- és felhőszakadások pusztítottak. Berchtesgaden környékén, Ramsau mellett jégeső elverte a termést. Bad-Tölz körzetében váratlan áradások miatt nagy károkat estek. Flinsbach és Fischbach jnn-völgyi községek elárasztotta az áradat. A termésben és a gyümölcsökben óriási károk. A Samer-hegységéből alázuló vizár egész uccasorokat árasztott el. Az Isar-szögletben is nagy árvízkarok vannak.

„Pageol“ egy még mindig tulságoan kevésbé ismert gyógyszer, a veseszervek különböző és fájdalmas megbetegedései ellen, melyek igen hamar, néha azonban csak az öregkorban veszélyes konzekvenciákat vonhatnak maguk után. Az izületi gyulladás különösen gyakori következménye a gonorrhéának. Aki a gonorrhéát már a legelső felmerülő jeleinél „Pageol“-al küzdi le, azonnali következményektől megóvta magát.

Gorgulov fellebbviteli ügye megérkezett a legfelsőbb bírósághoz. Párizsból jelentik: Az elnökgyilkos Gorgulov fellebbviteli ügye megérkezett a legfelsőbb bírósághoz, amely a hónap utolsó harmadában tárgyalás alá fogja venni.

Ollóval követett el harakirit egy féltékeny asszony. Szarajevóból jelentik: Mudrusies Vinkó szarajevói szabó huszonhat éves felesége már hosszabb idő óta féltékenységgel üldözte férjét. Emiatt napirenden voltak közöttük a veszekedések. A legutóbbi veszekedés annyira elkeserítette az asszonyt, hogy öngyilkosságra határozta magát. Felkapta férje szabóollóját és teljes erejével a hasába döfte. Életveszélyes állapotban szállították kórházba.

...TUS 4.
...inden jegy
...egy tom-
...egy nagy
...mintázott
...: 271.)
...sorsor
...8 és este
...fél 8 este
...8 és este
...8 és este
...: Szerelem
...é. éneklő
...történet 8
...en: Olga
...Hans Jun-
...n, Hangos
...yarak: 10.
...erelem pa-
...kásns szerel-
...ben: Olga
...Hans Jun-
...angos bur-
...30 lej.
...20
...ül beszélő
...Georg Aleor-
...sor előtt:
...nétfón:
...nékülílek,
...a két nép-
...németül
...kezdete:
...kor. Hely-
...lön repülő
...SEK
...lej, vas-
...bb apró-
...knek 30
...rdetések
...levelet
...többéyleg
...keresünk
...iadóba.
...elfogad
...rendű el-
...ren nyel-
...den tárgy
...sználattal.
...tőszom-
...Dim a ki-
...rendezett
...val. Egye
...elhelyez-
...„100.000
...ott szo-
...ertes ud-
...földszint.
...ehén- és
...valamint
...kapható
...Filipescu
...getárius
...tó. Csak
...G.
...n kötvé-
...köteten-
...a. 2. Az
...láthatat-
...ssold vi-
...Amikor
...10. Elet
...gy. 13.
...tényetek.
...r. Levis-
...eri tün-
...barátok.
...ályában
...s bekül-
...LETBEN

UJ KELET Legújabb hírek

Ötvennégy megye mandátumát vita nélkül igazolták a kamarában

Ma Lupu és pártja provokálta az elmaradhatatlan parlamenti botrányt. Vizsgáló bizottságot küldtek ki az emberöléssel vádolt cuzista szenátor ügyében

Speciális bizottság dönt a Storoineti mandátumokról

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. A kamara ülését 4 óra 40-kor nyitotta meg Cuza korelnök.

Constantinescu georgista az első felszólaló, aki válaszolva Vaida miniszterelnöknek tegnapi beszédére, elismeri, hogy a miniszterelnök tárgyilagossága, azonban vissza kell utasítania Bratianu György liberális pártja nevében azt, amit az egyesülésre vonatkozólag mondott Vaida. Bratianu Jonel volt annak a kormányának az elnöke, amely az egyesülést létrehozta és bántó az ő emlékére intencióinak helytelen beállítása. Pártja ebben a kérdésben szolidáris a másik liberális párttal.

Erdélyi szökevény-e Leonte Moldoveanu?

Leonte Moldoveanu Duca párti tiltakozik a tegnapi állítás ellen, hogy ő erdélyi szökevény. Hazafiságát ne vonják kétségbe. Ő akkor jött át az anyaországba, amikor az még halálvesedelemmel járt, míg a többiek osztrák-magyar politikát csináltak. A liberálisok tapsai közepette ismerteti szerepét a nemzeti küzdelemben. Majd megállapítja, hogyha Erdély és az anyaország közötti közeledés útjába nem gördítenének akadályokat, akkor nem volnának olyan többségi képviselők, akik nem tudnak románul.

Simonetti: A liberálisok azok, akik akadályokat gördítenek.

Ezután áttértek az igazolási vitára.

Ötvennégy megyét vita nélkül igazoltak

Dr. Buteanu Aurél jegyző felolvassa annak az 54 megyének a listáját, amelyek ellen ne nyújtottak be kontestációt, mire a kamara a megyék mandátumait igazoltaknak deklarálja.

Bizottság elé utalták a storoineti mandátumok ügyét

Ezután a kifogásolt megyékre kerül a sor. Elsőnek a Storoinet megye kerül megvitatásra.

Simian kormánypárti hangsúlyozza, hogy nem az ottani választások ellen, hanem a mandátumok felosztása ellen van kifogása. Kéri, hogy ezt a problémát utalják speciális bizottság elé.

A kamara ehhez hozzájárul és ugyan ide utalják Radauti és Vâlcea megyéket is.

Alba (Alsófehér) megye következik.

Popov Adonis (Lupu-párti) szólal fel, aki szerint ebben a megyében súlyos szabálytalanságok történtek. Pedig itt Maniu volt a listavezető, akinek erre nem volt szüksége. A mi drága Erdélyünk nem érdemli meg az ilyen elbánást!

Egy kormánypárti: Hiszen ön nem is erdélyi!

Barátságos intermezzo

Popov: Talán Erdély nem annyira az enyém, mint az önöké? Ezután kortes verseket olvas fel, amelyeket Lupu ellen írtak és amelyekben pártjának vezérért veszett farkasnak állítják be és idegennek, aki tönkre akarja tenni az országot. Azt írják róla, hogy Erdélyt az erdélyiek nélkül akarja magának megszerezni.

Pavel-Pavel közbeszól.

Popov Adonis: Maga ösztöndíjjal volt Párizsban sajtóattasé!

Lupu: Maguk a regát ösztöndíjjal utazgatnak.

Nagy zaj támad erre, mire Lupu súlyosan sértő kifejezést kiált a kormánypártiak felé. Erre még nagyobb tu-

muitus keletkezik, a többség Luput fenyegeti, Cuza a nagy zajban felfüggeszti az ülést.

Szünet után Cuza kéri, hogy a kedélyek csillapodjanak, mert így nagyon el fog huzódni az igazolási vita.

Popov Adonis idéz Pavel-Pavelnek egy Gogáról szóló röpiratából.

Mihalescu gogista: Hogy engedhetette meg magának ez a fiatalember, hogy így írjon egy nagy román emberről?

Pavel-Pavel: Ki az a nagy román?

Mihalescu: Szemtelen!

Pavel-Pavel: Maga az!

Ki csinált demagógiát?

Popov Adonis folytatja beszédét, kijelenti, hogy Vaida intencióinak tisztaságában nem kételkedik, de azt a demagógiát, amit a nemzeti parasztpárt csinált Erdélyben (nagy derűtlenség), az ő tudta nélkül csinálták. Elsősorban a Patria s munkatársai, élükön Hatieban Emillel.

Hatiegan feugrik: Maga azt hitte, nem vagyok itt, hogy ilyesmit merészkedik állítani. Amit a Patria írt, azt aláírom, de maguk jobb ha hallgatnak, ha demagógiáról van szó.

Popov: Valósággal irredenta manifesztációkat készítettek a regátiak el-

len.

Egy kormánypárti: A maga beszéde valóságos infláció.

Lupu választási jelét farkaskutyákra aggatták

Hegedüs Nándor szót kér a bihar-megyei választásokhoz, de nem kapja meg a szót, mert nem nyújtott be írásban kontestációt, mint azt a házszabályok előírják.

Popa Adam kormánypárti válaszol Popovnak. Lupunak nem volt erkölcsi bátorsága, hogy ő terjesszen elő kontestációt Maniu ellen, aki 22.000 szótöbbséggel győzött. Aki látja ezt az arányt, tudja, milyen nevelés és méltatlan dolog ilyen panasszal élni.

Lupu: Farkaskutyákat vittek végig a falvakon, amelyekre az én választási jeletem aggatták. Nem akarja Maniu mandátumát, de hangot kell adni mindannak, ami történt.

Pavel-Pavel közbeszól.

Lupu: Maga hallgasson maga szemtelen.

Pavel: Vegye tudomásul Lupu ur, hogy nem fogom tűrni a maga sértegetéseit, amelyek nem valók parlamentben. Nagy zaj.

Augustin Popa kormánypárti: Igen,

Sikkasztást követtek el a német külügyi hivatalban

Berlin, augusztus 3. A rendőrfőnökség sajtóosztályának közlése szerint a külügyi hivatal forgalmi irodájának utazási pénztárában végzett rovacsolás alkalmával 42.000 márka hiány mutatkozott. Az összeg elsikkasztásának gyanúja az iroda vezetőjére, Engel minisztériumi igazgatóra és az ott működő Sommer-főtitkára hárult.

Sommer, akit azonnal letartóztattak, a büntető-rendőrségen részletes vallomást tett. Engelt hazahívták szabadságáról és Berlinbe érkezése után letartóztatták. Beismerte, hogy a hivatalos pénzek összekeveredhettek saját vagyonával és így törtenhetett azután, hogy pénztári összegeket saját céljaira fordított.

Mégis Maniu lesz az új kormány miniszterelnöke?

Vaida külügyminiszter, Mihalache belügyminiszter lesz a végleges nemzeti parasztpárti kabinetben

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) A lapok a nap problémájának azt a kérdést állítják be, vállalja-e Maniu Gyula a miniszterelnökséget, vagy sem. A Dimineata szerint Maniu tegnapi beszédéből sokan arra következtetnek, hogy Maniunak nincs szándékában kormányalakítást vállalni, mert olyan formában beszélt a jövő kormányról, mint amely rajta kívül fog állni és amelynek ő és pártja fogják majd a kelendő támogatást nyújtani. Ezzel szemben mások rámutatnak arra, hogy Maniu mindig szigorúan ügyelt a formákra és már az uralkodó iránti respektszóból is beszélt így, ez azonban nem zárja ki, hogy mégis vállalja a kormányt.

Aldozati kormány következik
A Curențul tudni véli, hogy Maniu pártterdeből nem vállalkozik egyelőre kabinetalakításra. Az új kormány ugyanis áldozati kormány lesz, amely igen súlyos takarékosági intézkedéseket lesz kénytelen eszközölni, ami természetesen en maga után fogja vonni a kormány gyors népszerűtlenségét. Maniu majd akkor, egy oportunos pillanatban fogja át venni a kormányt, hogy a maga népszerűségével fedezze azt és vezesse majd tovább a parlamenti 4 éves ciklus végéig. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa

ma délelőtt értekezletet tartott Maniu Gyula lakásán. Az értekezlet a kormány programmal foglalkozott. Politikai körök szerint Vaida lemondása után 2-3 napig fog tartani az új kormány megalakulása. Miután a lemondásra csak pénteken vagy szombaton fog sor kerülni, az új kormány megalakulása hétfőre, vagy keddre várható. Szerdái feltétlenül megalkul a nemzeti parasztpárt új kabinetje, mert szerdán az uralkodó nyári tartózkodásra Szinájába költözik. A parlamentet egyébként Vaida lemondása után néhány napra — az új kabinet megalakulásáig — el fogják napolni.

Az új kormánylista

Az Epoca tudni véli, hogy a kormány tagjai lesznek:

Maniu miniszterelnök,
Vaida külügyminiszter,
Mihalache belügyminiszter,
Mironescu pénzügyminiszter,
Madgearu ipar- és kereskedelmi miniszter.

A lap szerint Stefanescu-Amza és Gusti kimaradnak a jelenlegi kormányból és hadügyminiszternek ezuttal polgári politikust: Juniant vagy Popovici Mihályt fogják kinevezni.

Lupu ur, elmúltak az idők, amikor ön terrorizálhatja az egész parlamentet. Nem fogjuk engedni, hogy ön a parlament méltóságát lealacsonyítsa. Ezt az iskolát ön nem fogja itt folytatni. Ön merészel panaszkodni, aki olyan anarchisztikus propagandát csinált, hogy az első nap meg kellett volna akadályozni.

Lupu: Maga nem tud románul.

Augustin Popa: Nem fogadok el öntől leckét a románságból.

Misa Vasilescu: Lupu ur, ön a liberális kormány tagja volt, amely 40 százalékos kamatokkal nyuzta a paraszt-ságot.

Augustin Popa: Kortessversekkel akarja ön a választások szabadságát kétségbevonni?

Nagy zaj Lupuék oldalán, akik a padokat verik és követelik Popa rendretüsitését.

Popa: Nem azért jöttünk ide, hogy állattanból leckét vegyünk öntől. Tudja meg, hogy a jövőben nem lesz módja ilyen hangon beszélni és kényszeríteni fogjuk, hogy tisztelje a parlament méltóságát. Oriási zaj, az elnök berekeszti az ülést.

A csikmegei mandátumot igazolták a szenátusban

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. A szenátus mai ülésén Gyárfás Elemér a csikmegei községi szenátorválasztás ügyében beszél és kéri vizsgálat megindítását, mert itt ugyanolyan dolgok történtek, mint Udvarhelyen.

A szenátus elutasítja a javaslatot és igazolja a mandátumot.

Ezután a báltimegyei cuzista Novitchi szenátormandátuma ügyében elhatározták parlamenti vizsgálat megindítását.

Vaida miniszterelnök válaszol az igazolási vitában elhangzottakra. Csak a rosszhiszeműség állíthat olyan dolgokat, hogy a választások nem voltak szabadok. Egyedül Bratianu György pártja mutatkozott tárgyilagosságnak. Ő felül-emelkedett a pártokon és kötelességének érezte az uralkodóval szemben is a választások szabadságának biztosítását. Szabad népek szabadon kell választania.

Botez liberális válaszol és visszautasítja a pártja elleni vádakat. Az ő pártja Cogălniceanu és Bratianu Ion eszméinek örököse.

Vaida: Ne menjen vissza olyan megszire, akkor én George Lázár és Sinclair fogok hivatkozni.

A miniszterelnök felszólalásával az ülés véget ért.

A buzaárak némi emelkedése miatt egyelőre bizonytalan időre elhalasztották a chicagói gabonatözsde bezárását

Washington, augusztus 3. Egyelőre bizonytalan időre elhalasztották a chicagói gabonatözsde hatvan napos bezárására vonatkozó kormányrendelet végrehajtását. Hivatalos helyen az intézkedést azzal a fellebbezéssel indokolták, amelyet a tözsdei irányító csikagói kereskedelmi tanács a kormányrendelet ellen beadott. A kormány eszerint be akarja várni ebben az ügyben a legfőbb törvényszék döntését.

A lapok szerint a helyzetben a feszültség enyhülése állott be a buzaárak némi emelkedése folytán, ami csökkentette a farmerek elkeseredését a gabona határidős üzletek ellen. Általános a vélemény, hogy a buzaárak esetleges további emelkedése elmetné az egész konfliktust, amelyet Hoover azért volt kénytelen inszenálni, mert különben elvesztette volna az elnökválasztáson a valóságos helyzettel küzdő farmerek rokonszenvét.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Sírada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 377.

Taxa po-
plátite în
No. 224.77

da Baron
Telefon:
Havonta
évre 600,
földre: H
félére 6,
detések d
KELET
csidóság
keink utá
rás megje

Mi van

Csakugya

sal?

Az örege
kezni fog
rendelték
és kintalt
lő lejt.

Nem tud

re szükség

Az bizon

ahol semm

ahol konve

hogy tudn

kiviteli pr

kül. hogy i

tál az orsz

tikus adat

törvényke

ság számá

kozási mes

Miért is

számlalás

Ennek m

ben még n

si vezérig

vezérigazg

szakértők

De a sta

szültek el.

A vezéri

molja az a

Az orszá

amelyek a

készül vég

Igy lesz

talás.

A néclh

A kés, a

mülség és

immár „s

vannak.

Egy ném

ta magát

zott ki a n

Ennek a

ugyanaz a

tező jelleg

mi” termék

külözik az

Náci-tud

sal Friedn

szetesen a

amelyről n

nialis rend

benne mar

hát Engels

resztény pa

Mit egy

nyitó ereje

Ha megs

bebizonyita

germán hős

erdőkben fe

A náci

egyébként

nak rá. Azt

a marxista

forgalom

vallja ma

Anglia és

bódog. — a

ságtan az a

emeli az eg

szerek közé

adással, ho

lalmánya.

Holott...

Holott a

eunek pont

Az autari

pitalista or

oroszsorazg

xista Oros

nem fajvé

igazsággai a

A liberál

államférfia

üléseznék O

az angol ga

Igy tehát

fesszora, an

Németorszá

rendszeréne

Tegyük h

A marxis

vésbé a sza

kok is.